

TORSDAG 24 OKTOBER. NR 43/2013

Kyrkan
i Petalax
i bruk igen
Sidan 5

Att leva
innan
man dör
Sidan 10

Hemma
i Borgå
församling
Sidan 6

Inget konstigt
Sidan 2

Lindgård tillbaka till kamp om hus

Den långa konflikten kring Domprostgården har lett till att stiftsdekan Mats Lindgård ska bli domprost igen.
Sidan 4

**Fantiserar
vid pianot**
Sidan 12

**Ökat kyrkligt utbud
på bokmässan**
Sidan 13

**Andras
tro bär
tvivlaren**
Sidan 7

**Smakar
Jakobstads
glass**
Sidan 7

**Tillvaron
ljusnade**
Sidan 8

LEDARE PATRIK HAGMAN

Att orsaka skolmassaker

KP SÅ HÄNDE det igen. Och eftersom vi redan kan positionerna är det knappt någon som orkar ta diskussionen än en gång.

Eftersom inget skjutvapen var involverat denna gång så har kraven på hårdare lagstiftning bytts ut mot spekulation kring vad som skulle hänt om inte lagarna vi har vore så stränga som de är. Men i övrigt är mönstret bekant. Nej, orsaken finns i våldsunderhållningen, speciellt i dataspelen. Nej, orsaken är bristen på skolpsykologer och/eller polisresurser. Nej, orsaken är mobbning och dåliga hemförhållanden. Nej, internet. Och så vidare.

DET SÄGER något intressant om vårt samhälle att dessa orsaker ställs emot varandra i debatten, för det är väl egentligen rätt klart att alla dessa kan anses vara orsak till dessa tragedier, om än på väldigt olika sätt. Tillgången till vapen bestämmer styrkan i förstörelsen. Dataspelen verkar onekligen påverka formen på vilket dessa unga män ger utlopp för sin ångest genom att förverkliga de fantasier de levat ut om och om igen. Och både psykologer och poliser kan kanske förhindra sådana här katastrofer. Ingen av dessa saker förklarar egentligen varför så många av oss mår så dåligt.

Men det som driver oss att ställa dessa förklaringar mot varandra verkar vara viljan att fransäga sig ansvar. Den som spelar dataspel eller sysslar med skytte vill inte kännas vid att deras hobby kan få så destruktiva följder. Så man skyller på något annat. Det samma gäller de politiker som bestämmer om hur mycket pengar som ska satsas på psykisk vård. Och så vidare.

MEN KOMMER vi inte närmare roten på problematiken när vi säger att det är själva denna vilja att låta någon annan vara ansvarig som formar samhället där människor mår så illa att sådana här handlingar börjar te sig som rimliga utvägar? Att vi är i så starkt behov av att bekräfta för oss själva att vi i stort sett är hyggliga typer och därmed oskyldiga till världens ondska? Inte kan väl mitt beteende ha del i att människor skadas och dödas.

Man kunde påpeka att det senare givetvis är vad kris-tendomen hävdar är fallet. Och det är helt klart att tanken på människan som syndare är en av de kristna läror som verkar rimma sämst med dagens sekulära människosyn.

MEN KANSKE vi kan nöja oss med att göra en annan poäng. Om vi i stället för att försöka fransäga oss vårt ansvar utgår ifrån att vi har ansvar för varandra. Då blir den viktigare frågeställningen inte vilken av dessa orsaker som är viktigast. Frågan blir vilken av dessa orsaker jag kan göra något åt. Svaret är olika beroende på om jag är förälder, klasskamrat, lärare, polis, politiker, eller granne till familjen med "bråkiga" tonåringar.

Det kanske inte förhindrar nästa skolmassaker. Men varje gång vi gör vad vi kan för att ta ansvar för varandra motverkar vi åtminstone lite av den "sköt dig själv"-kultur som långsamt tar livet av oss alla.

"Men det som driver oss att ställa dessa förklaringar mot varandra verkar vara viljan att fransäga sig ansvar."

PROFILEN: ULLA ACHRÉN

"Det ska inte vara så neutralt att vi raderar alla strukturer i samhället."

Vill leva, göra och älska

Ulla Achrén är ingen analytiker som försjuncker i grubblerier. Hon är aktiv, energisk och gillar att agera. Också tro och kyrka har hon ett pragmatiskt förhållande till. Tron finns där och har alltid gjort det.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Det har gått tre år sedan Ulla Achrén lämnade Svenska folkpartiets partisekreterarpost och i somras lämnade hon också viceordförandeskapet för partiet.

Jag är glad över mina år i politiken, men jag trivs också med att ha lämnat dem bakom mig. Som partisekreterare skulle jag alltid vara anträffbar, också då alla andra hade semester. Det var inte alltid roligt. Men å andra sidan är jag en person som får mera gjort ju mera jag har att göra.

Sedan 2010 är hon förvaltningsdirektör vid Åbo Akademi, eller rektorns högra hand som hon kallar det.

Jag följer ännu aktivt med politiken och ibland känner jag mig lockad att engagera mig. Då tänker jag på den tid då det politiska systemet var sådant att man faktiskt kunde åstadkomma en hel del konkreta saker – lägga ner hela sin själ för att utvidga en skola eller få ett trafikljus till en viss korsning. I dag ser politiken annorlunda ut.

Ulla Achrén hänvisar till det ökade tjänstemannaväldet i kommunerna.

I dag är det strategier och planer som gäller. Strukturen på själva politiken i dag är sådan att man inte lika lätt får känslan av att man jobbar för de enskilda medborgarna.

Hennes egen politiska karriär tog fart då hon som småbarnsförälder i Åbo insåg att det rådde stor brist på dagvårdsplatser på svenska.

Vi var några föräldrar vid akademien som slog ihop oss och grundade daghemmet Villa Solaris, som faktiskt ännu existerar. Det var då jag märkte att idogt arbete ger resultat. Senare blev jag vidtalad av Svenska Folkpartiet att ställa upp i kommunalvalet.

Hon har ännu kvar några förtroendeuppdrag inom kommunalpolitiken i Åbo, även om hon trappat ner sitt

engagemang där sedan 2008.

Vi har försökt få den yngre generationen att ta vid. Men det är en utmaning att få yngre människor att axla de politiska uppdragen och det blir bara svårare med tiden. Det är väl så att dragningen till Helsingfors är ganska stor.

Hon har också noterat att det överlag är svårt att få unga att engagera sig i frivilligarbete.

Det är alldeles uppenbart och syns överallt, i synnerhet när det gäller den yrkesaktiva befolkningen. Unga människor måste satsa ganska hårt på sitt yrkesliv. Frivilligverksamheten får vänta.

Hon har också märkt att människor börjat värdesätta tid på ett annat sätt än tidigare.

Det märks i arbetslivet. I stället för att ta ut övertid i pengar vill man ta det i ledig tid. Många planerar sin arbetstid så att de i veckor och månader kan vara lediga och ägna sig åt allt möjligt annat. De är inte redo att kasta sig in i politiken.

De förändrade strukturerna inom politiken gör också att de unga inom politiken inte kan erbjudas tjänster och poster där de kan växa i sitt engagemang och få en gnista för politiken.

Mängder av direktorer, sektioner och nämnder har slopats. Det blir ett stort steg för en ung politiker att genast hoppa upp på fullmäktigenivå.

Tron är konkret

Familjen, hemmet och vännerna har alltid varit en stomme i Ulla Achréns liv. Men också en naturlig och konkret närhet till kyrka och tro hör till de saker som definierar henne som människa. Hon berättar att många av de personer hon umgäts med och som gett henne mycket på ett personligt plan inte haft med politik utan med kyrka att göra.

Jag har ofta förundrat mig över deras livsvisdom och hur de lyckas lyfta fram vanliga saker på ett sätt som gör att det talar till mig och får betydelse.

Hon talar varmt om John Vikström som hon kommit i kontakt med i yrkeslivet och det prästpar som varit familjens goda vänner och självklara vigsel- och doppräster genom åren.

Jag har en personlig tro, men jag har inte analyserat den. Varje söndag lyssnar jag på radiogudstjänsten. Det passar så bra – jag har hunnit vara ute och börjar kanske förbereda den gemensamma middagen. På något sätt gillar jag att lyssna på predikan, det känns bra. Inte har jag benat ut varför jag gör det, men det händer att jag tyst för mig själv tackar Gud för saker i mitt liv. Och inte sällan ber jag den där bönen som min mamma lärde mig, Gud som haver.

Hon säger att hon har en rätt pragmatisk syn på tillvaron.

Visst funderar jag ibland över det tråkiga som händer omkring oss. Men jag tänker mig att det är livets gång. Inte ältar jag heller de saker i vardagslivet som inte blir som jag önskar. Jag har en motsvarande relation till Gud och tro. Jag analyserar det inte så mycket, utan tar det som en naturlig sak. Jag tänker mig att de där söndagarna då jag pynjar på och lyssnar på gudstjänsten gör mig gott.

Hon hör inte till dem som vill skära ner på det andliga utbudet i medierna.

Nej absolut inte. Om somrarna på landet står radion alltid påslagen. Då andakterna kommer stänger jag inte av, utan lyssnar tvärtom gärna.

Hon säger att alla ska få uttrycka sig fritt, ha rätt till sin åsikt och få vara kritisk.

Men alla måste också få ha sin egen tro. Kanske jag är konservativ, men jag tycker att den religiösa fostran ska få leva kvar i samhället. Det ska inte vara så neutralt att vi raderar alla strukturer. Till dem hör till exempel skolavslutningar och julfester med andliga inslag. Den som har en annan trosövertygelse kan om möjligt erbjudas möjligheten att utöva sin religion på ett annat sätt.

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
Tfn (09) 612 615 49
Fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
gsm 050 585 6460

Redaktörer:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Rolf af Hällström
tfn (09) 612 615 53

Tomas von Martens
tfn (09) 612 615 51

Christa Mickelsson
tfn (09) 612 615 56

Johan Sandberg
(Österbotten)
gsm 050 585 6460

Sofia Torvalds
tfn (09) 612 615 54

Webbredaktör:
webbred@kyrkpressen.fi

Layout:
Malin Aho

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Sampo
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Christa Mickelsson

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn (09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämnas in din annons utan extra kostnader via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Leif Westerling,
gsm 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
gsm 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn (09) 612 615 50,
prenumerationer@kyrkpressen.fi.
Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 69 €
Utlandet 84 €

ULLA ACHRÉN njuter av höstens ofattbart vackra färger efter en lyckad starroperation. Alla dammkorn i hemmet ser hon också numera.

ULLA ACHRÉN

FÖRVALTNINGS-DIREKTÖR VID ÅBO AKADEMI. EKO-NOMIE MAGISTER.

BOR I ÅBO, HAR FRITIDSBOSTAD I KORPO.

HAR MAN OCH FYRA FULLVUXNA BARN, ETT BARNBARN.

TYCKER OM TRÄDGÅRD, TENNIS OCH CYKLING. GÖR EN VECKAS CYKELTUR TILL ÅLAND MED SIN SYSTER VARJE SOMMAR.

Delning av Raseborgs samfällighet kräver mera utredning

KYRKOSTYRELSEN. Borgå och Esbo stifts förslag att dela upp Raseborgs samfällighet i två svenska och en finsk församling blev bordlagt på Kyrkostyrelsens plenum 15.10.

Bordläggningen gick enligt föredragningen. Motiveringen var att kaplans-tjänstens förflyttning från ett stift till ett annat och att förslagen till nya försam-

lingsnamn kräver ytterligare utredning.

I den tvåspråkiga församlingen i Ekenäs finns en kaplanstjänst för det finska arbetet. Om en finskspråkig församling upprättas så flyttas tjänsten till det finska stiftet.

– Bestämmelserna är sådana att ordinarie tjänsteinnehavare ska överflyttas till en ny tjänst i den nya

församlingen, säger kyrkoherde **Anders Laxell** från Hangö som är utredningsman i ärendet.

Tanken är att Ekenäs, Snappertuna, Tenala och Bromarv församlingar delas på språklig grund och de finsktalande överförs till en ny finsk församling som täcker hela Raseborg.

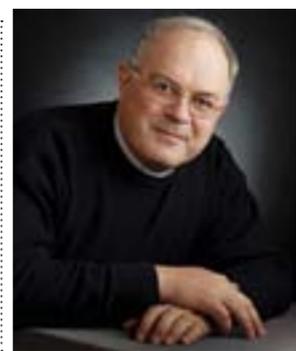
– Grunden i den nya församlingen är de tidigare fin-

ska församlingarna i Pojo och Karis, säger Laxell.

Kaplanstjänsten innehas nu av **Tuija Wilman**.

På de fyra tvåspråkiga församlingarnas område finns 1000–1500 finska medlemmar som föreslås överföras till den nya finska församlingen.

– Såframt de inte meddelar att de önskar kvarstå i den nya svenska för-

KYRKOHERDEN I Hangö, Anders Laxell har utrett förslagen till delning av Raseborgs kyrkliga samfällighet.

FOTO: ARJA JÄRVILEHTO

samlingen. Resursdelningen mellan församlingarna måste ses över i grunden när man vet var det hela landar, säger Laxell.

■ TOMAS VON MARTENS

Lång kamp om Domprostgård

DOMPROSTGÅRDEN.

Stiftsdekan Mats Lindgård har beslutat återgå till tjänsten som domprost i Borgå för att få Domprostgården renoverad.

TEXT: SOFIA TORVALDS

År 2008 tillträdde **Mats Lindgård** som kyrkoherde och domprost i Borgå svenska domkyrkoförsamling. Tjänsten som domprost lediglogs med boendeplikt i Domprostgården och Lindgård med familj ville gärna bo där. Men huset var i så dåligt skick att det måste renoveras innan han kunde flytta in.

I dag, fem år senare, är huset fortfarande orenoverat. Projektet Domprostgården är en härva av beslut, klagomål, motioner och förvecklingar. Varför?

– Jag tror att om huset och hustekniken skulle vara i skick skulle domprosten ha flyttat in för länge sedan. Problemet är att det krävs en massiv renovering och att den som ansvarar för renoveringen inte kan flytta kostnaderna vidare åt användarna och styra husets användning, säger fastighets- och anskaffningschef **Dan Tallberg** som följt med processen i egenskap av tjänsteman.

Tvärsnitt i höst

Så här fungerar det: Borgå svenska domkyrkoförsamlings kyrkoherde är domprost. Domprosten har boendeplikt i Domprostgården. Den enda instans som kan bestämma att boendeplikten upphävs är domkapitlet i Borgå stift. Just boendeplikten kan alltså den som betalar för renoveringen, Borgå kyrkliga samfällighet, inte påverka. Den frågan finns det ett prejudikat om från högsta förvaltningsdomstolen angående en tvist om boendeplikten i Esbo prästgård.

I höst skulle renoveringen börja, men från 1 oktober blev domprosten Mats Lindgård tjänstledig och för att arbeta som stiftsdekan vid Borgå stift. Det ledde till tvärsnitt i renoveringsplanerna. När den svenska församlingens representant **Anita Virtanen** i början av oktober deltog i byggnadskommittén som har i uppgift att genomföra renoveringen blev mötets beslut att projektet läggs på is.

– Ordföranden föreslog att i och med att Mats Lindgård är tjänstledig ska allt läggas på is. Då öppnade jag min mun och frågade att har ni någon aning om att det här har pågått i fem år. Vi blir sparkade i huvudet. Men det gick inte ordföranden med på.

Beslutet blev att inget görs för tillfället.

– Jag lämnade en avvikande åsikt. Jag anser att renoveringen inte ska vara bunden till person, säger Virtanen.

DOMPROSTGÅRDENS FASAD

är i gott skick. Inomhus krävs däremot en grundlig renovering bland annat av avlopps- och elsystem. FOTO: CHANETTE HÄRUS

Uppgiven stämning

Bland Borgå domkyrkoförsamlings förtroendevalda är stämningen uppgiven.

– De finska förtroendevalda jobbar till hundra procent för att boendeplikten ska upphävas, säger **Stig Bäcklund**, viceordförande i gemensamma kyrkorådet.

Han känner att läget är låst.

Samma sak säger Anita Virtanen.

– Jag känner att det handlar om språk. Vi är i minoritet i kyrkofullmäktige och det röstar enligt språkgränserna. Rösterna faller alltid 15–20 och vi förlorar.

Den finska kyrkofullmäktige gruppens ordförande **Jukka Hanni** säger att kyrkostyrelsens jurist bekräftat att det är en juridiskt hållbar lösning att bromsa projektet tills man vet vem som ska bo i huset.

– Så får det vara tills det klarnar om Mats Lindgård stannar eller byter jobb. Det är ett tufft beslut.

Men hur är det möjligt att det gått

fem år utan att huset blivit renoverat?

– Projektet har ändå framskridit hela tiden. Inte snabbt, men ändå, säger Hanni.

Precis som Stig Bäcklund hört jobbar förtroendevalda för att få boendeplikten upphävd. **Marja Järvinen** som är medlem i gemensamma kyrkofullmäktige har gjort en motion om att få boendeplikten upphävd. Den står hela den finska gruppen bakom.

– Eftersom den svenska kyrkoherden ska lämna församlingen tyckte jag att tiden var rätt. Jag vill att den här frågan diskuteras. Domprostgården är ett fint hus och kostar mycket att renovera och jag tycker inte att det är rätt att huset ska renoveras bara för en familj. Tänk om nästa tjänsteinnehavare inte vill bo där? säger hon.

Återvänder till tjänsten

Samfällighetens förvaltningsdirektör

Sari Mankinen ser inget konstigt med att byggnadskommittén beslöt lägga planeringen på is på grund av Mats Lindgårds tjänstledighet.

– Saneringen av Domprostgården är planerad för en familj på sex personer. Hela planeringsarbetet har ju gått ut på att byggnaden är planerad för just den här familjen.

Fastighetschef Dan Tallberg håller med henne.

– Just nu är huset uppdelat i två delar, men den uppdelningen fungerar inte om familjen Lindgård ska bo där, så vi får fundera om lite. En del utrymmen ska vara offentliga, en del privata.

Mats Lindgård påpekar att gemensamma kyrkorådet för två år sedan tillsatte en arbetsgrupp för att planera renoveringen av Domprostgården.

– Jag har inte kallats till ett enda sammanträde och inte delgivits protokoll från mötena. Jag har därför ingen kän-

REGNBÅGSMÄSSA HELSINGFORS

Mässa med delaktighet

Den regnbågsmässa som ordnades i samband med Regnbågshelgen i Helsingfors samlade ett 50-tal deltagare.

Vid gudstjänsten i Johanneskyrkan lades särskild tonvikt vid delaktig-

het. Syndabekännelsen skedde till exempel så att alla fick placera en skärva i ett kors.

Predikan hölls av regnbågsprästen **Malin Strindberg** från Stockholm. Hon predikade om temat ”ni är jordens salt”. Temat för hela gudstjänsten var ”fred & respekt”.

FOTO: ERIKA RÖNNGÅRD

MALAYSIA DOMSLUT

Kristna får inte kalla Gud Allah

I Malaysia får den romersk-katolska tidningen *Herald* inte längre skriva Allah när de skriver om Gud, skriver *Världen idag*.

Allah är det arabiska ordet för Gud men nu har en domstol fattat beslutet att kristna i Malaysia inte får använda ordet Allah. Att kristna kallar Gud Allah skapar förvirring i samhället och kan få muslimerna att konvertera, säger domaren som tog beslutet. Domslutet upphäver en dom från 2009 som gav tidningen rätt att använda ordet Allah.

en i Borgå

Det har förekommit påtryckning i syfte att få mig att anhålla om befrielse från boendeplikten.
Mats Lindgård

nedom om vad arbetsgruppen i detalj har planerat. Däremot har det nog förekommit påtryckning i syfte att få mig att anhålla om befrielse från boendeplikten.

För tillfället arbetar Lindgård som stiftsdekan vid domkapitlet i Borgå stift.

– Borgå kyrkliga samfällighet binder tydligen renoveringen av Domprostgården till mig personligen. Det här är naturligtvis inte korrekt. Det är tjänsten som är förenad med boendeplikt i Domprostgården, oavsett vilken person som innehar den. Men för att få igång renoveringen – som domkyrkoförsamlingens församlingsråd genom upprepade enhälliga beslut under de senaste fem åren önskat – kommer jag att återgå till tjänsten som domprost, ett arbete som jag trivs väldigt bra med. Förutom då det gäller den utdragna processen kring Domprostgården.

Språklig konflikt?

Många har antytt att konflikten kunde ha språkliga orsaker. Har Domprostgården blivit gisslan i en strid mellan finskt och svenskt?

– Vi tjänstemän sköter bara vårt jobb, på helt sakliga grunder, säger förvaltningsdirektör Sari Mankinen.

Hur är det med beslutsfattarna då?

– Det är inte min sak att ta ställning till det.

Pehr Sveholm, viceordförande för gemensamma kyrkofullmäktige och ordförande för Domkyrkoförsamlingens grupp i kyrkofullmäktige, får samma fråga: handlar det om en språkkonflikt?

– Jag svarar diplomatiskt: Jag har inte härintills uppfattat att det skulle vara en konflikt som handlar om språk.

PROCESSEN KRING DOMPROSTGÅRDEN

- **År 1991** fastställer Borgå domkapitel att kyrkoherden i Borgå svenska domkyrkoförsamling, alltså domprosten, ska ha boendeplikt i Domprostgården.
- **År 2004** ledigslås tjänsten med boendeplikt.
- **År 2008** tillträder Mats Lindgård.
- **År 2009**, 2011 och 2012 tar församlingsrådet i Borgå svenska domkyrkoförsamling enhälligt ställning för att boendeplikten ska kvarstå.
- **År 2011** uppmanar domkapitlet i Borgå stift den kyrkliga samfälligheten att sätta Domprostgården i skick.
- **År 2011** tillsätter den kyrkliga samfälligheten en arbetsgrupp för planering av Domprostgårdens renovering.
- **Våren 2013** slutförs planeringsarbetet och en byggnadskommitté tillsätts. Tanken är att arbetet ska börja hösten 2013.
- **Hösten 2013** läggs projektet på is på grund av domprostens tjänstledighet.

TVÅ ÅRS arbete med renoveringen av kyrkan i Petalax är nu avslutad. Margareta Björkholm och Christer Öhman är nöjda med slutresultatet.

Ljust och varmt i Petalax kyrka

NYRENOVERAT. Då man träder in i Petalax kyrka från korsarmen är det de nya varma och ljusa färgerna man först lägger märke till.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

Går man in via huvudingången kommer man in genom den nya vindfånget. Där två personer förr lyckades klämma in sig har man nu plats för en invalid-WC, en städskrubba och en ny trappa till läktaren. Så finns det också gått om svängrum innanför dörren. Brudparen behöver inte längre stå på utsidan och vänta.

– Luft! Det är otroligt att komma in här och uppleva det, utbrister **Margareta Björkholm**. Jag tycker nästan det här blev mest lyckat. Björkholm har varit aktivt med i byggnadskommittén för renoveringen. Både hon och **Christer Öhman** som övervakat arbetet är nöjda med slutresultatet.

– Vi har en vacker kyrka, säger Björkholm.

Var man än rör sig, både inne i kyrkan och utanför ser man resultat av renoveringen.

– Museiverket har varit här två gånger under byggnadstiden, säger Öhman. Bägge gångerna handlade det om färgsättningen.

Taket som tidigare var ljusblått har nu blivit vitt. Väggarna har nu fått en varmare vit nyans. Kyrksalen ser ljusare ut. Till det bidrar också den nya belysningen. Men den var man först skeptisk till.

– Vi befarade att den nya armaturen skulle fränta ljuskronorna deras charm. Men man lägger inte ens märke till lamporna. Vi är mycket nöjda med belysningen, säger Björkholm.

Ny sakristia

Även altaret är nytt. Det gamla runda altaret har bytts ut mot ett rektangulärt som flyttats ut från väggen så att man kan röra sig runt det. Den nya altarformen medförde också att församlingen fick skaffa nya antependier och dukar. För anskaffningen av kyrko-

textilierna godkände församlingens rådet en tilläggsbudget.

Sakristian är helt nybyggd. Den tidigare byggdes senare än själva kyrkan och hade mer eller mindre ruttat sönder. Den var kall för den saknade isolering på sina ställen. Utrymmet i den nya sakristian är också mera praktiskt fördelat.

Predikstolen var föremål för diskussion.

– Den var vit före renoveringen 1952–54. Då skrapade man fram röd furu som vi övervägde att spara. Men målar man allt annat och lämnar något omålat ser det blekt ut. Predikstolen var det sista vi bestämde oss för att måla, säger Öhman.

På den tekniska sidan har kyrkan försetts med nya brand- och inbrottsalarm, kameraövervakning samt ett nytt sprinklersystem. Det tidigare pannrummet och bårhuset har rivits och esatts med ett nybyggt servicehus med kylrum. Oljeuppvärmningen är ersatt med bergsvärme med tre 200 meter djupa borrhål. Renoveringen har kostat

1,25 miljoner euro och inkluderar man kyrkotextilerna i slutsumman blir det totalt 1,3 miljoner.

– Renoveringen är betald bara vi slutför försäljningen av en sjötomt, säger Björkholm.

Den försäljningen är redan godkänd av Kyrkostyrelsen. Petalax församling har ägt tomten som Malax kommun har planerat för strandnära boende. Prästgården är också till salu, men den försäljningen har gått trögt.

PETALAX KYRKA

- **Byggt 1805–1809** och brädfodrades 1825
- **Kyrktornet och klockstapeln byggdes 1832**
- **Från början** rödmålad men målades gul 1898 och röd igen 1952–54
- **1952–1954 installerades** också luftvärme och pannrummet byggdes
- **Renoverad på nytt 2012–13** för 1,3 miljoner euro.
- **Togs i bruk på nytt** den 6.10.2013.

SVERIGE NY ÄRKEBISKOP

Jackelén leder grannkyrkan

Antje Jackelén fick nästan 56 procent av rösterna i första omgången i Svenska kyrkans ärkebiskopsval och valdes därmed direkt till ny ärkebiskop.

Jackelén, biskop i Lunds stift, delar åsikterna i den

svenska lutherska kyrkan som har 6,5 miljoner medlemmar. Hennes kritiker har bland annat anmärkt på hennes vaga uttalanden om kristendomens sanningsanspråk och att dessa bidrar till sekulariseringen av Svenska kyrkan.

Men många gläder sig också över valresultatet.

ANTJE JACKELÉN är Sveriges första kvinnliga ärkebiskop. FOTO: JAN NORDEN/IKON

Generalsekreteraren för Lutherska världsförbundet **Martin Junge** gratulerar Jackelén och lyfter i ett uttalande fram att Jackelén är en ledare som är rotad i den globala kyrkan och har en förståelse för den rikedom och mångfald som finns i den globala lutherska gemenskapen.

METEORITEN I BENNÄS.

ONSDAG 30.10 KI 13-18

SYRÈNS BOKHANDEL HAR:

**BOK, MUSIK, OCH KORT
MARKNAD MED NYHETER.**

Även billigare böcker finns med.
20 vinster utlottas.

Kaffebjudning, Välkommen.

Där vi ges rum att välja själva

30 ÅR. I församlingens ungdomsverk-samhet fick hon ord för den tro hon kände inom sig. Ännu som 30-åring har Charlotta Eriksson ett varmt förhållande till sin hemförsamling.

TEXT OCH FOTO: **CHRISTA MICKELSSON**

Omtanke om andra är något som driver **Charlotta Eriksson**. I sin projektanställning på Folkhälsan verkar hon för att förhindra långvarig skolfrånvaro i högstadieåldern.

– Jag har alltid tyckt att det känns betydelsefullt att jobba med ungdomar på olika sätt.

Charlotta Eriksson är politices magister, har studerat folkrätt och specialiserat sig på barnets rättigheter. När hon själv var tonåring blev hon aktiv i den obundna globala fredsutbildande organisationen CISV. I dag är hon vice ordförande för organisationens verksamhet i hemstaden Borgå och också aktiv på nationell nivå.

– Mitt engagemang i CISV har på många sätt gjort mig till den jag är och fostrat mig till en internationell människa.

Hittade en plats

Också församlingens ungdomsarbete blev en del av Charlotta Erikssons vardag under tonåren.

– När man är ung handlar det förstås mycket om kompisar. Vi var ett gäng som trivdes i församlingen, även om vi inte var jätteaktiva.

Erikssons mamma är diakoniarbetare i Borgå svenska domkyrkoförsamling.

– Församlingen var en naturlig plats för mig som barn, så där som vilken som helst förälders arbetsplats är för ett barn. Men jag hade ett eget intresse för församlingen.

Efter skriftskolan blev hon hjälplärdare och under studietiden vikarierade hon till och med som ungdomsarbetsledare under kortare perioder. Det var i ungdomsverksamheten som hon hittade ord för den tro hon upplever att hon alltid haft inom sig.

– Det var under de åren jag för första gången kunde säga att jag är troende.

I dag sitter hon i församlingens ungdomsdirektion som lekman.

– Jag upplever att det är ett väldigt viktig jobb som görs i kyrkan. När jag själv jobbade med ungdomar i kyrkan uppskattade jag verkligen att det andliga fanns nära. Så är det inte på vilken arbetsplats som helst. Åtminstone jag har ett explicit andligt behov.

Hon går sporadiskt i gudstjänsten.

KYRKPRESSEN RÄKNAR ner till Borgå stifts 90-årsjubileum genom att runt om i stiftet intervjuar församlingsmedlemmar som fyller jämna år.

”Jag känner inte att jag behöver övertyga någon annan.”

Charlotta Eriksson

CHARLOTTA ERIKSSON känner sig hemma i en kyrka där medlemmarna ges utrymme att tänka och välja själva.

– Det jag konkret uppskattar är musiken och bönerna. Jag tycker om att sjunga sånger och psalmer. Och i stillheten ges jag rum att bara vara. I gudstjänsten samlar jag mig och får energi.

– Jag är egentligen inte så van att tala om min tro, även om jag känner att den finns starkt inom mig. På det sättet är jag verkligen övertygad. Tron är en oas som alltid funnits i mitt liv.

Borgå är hemma

Trots att hon bott i Åbo under studietiden och varit utomlands i olika etapper är det just församlingen på hemorten i Borgå som hon kallar sitt andliga hem. Stiftet som helhet är rätt obekant för henne, kunskapen sträcker sig till något besök på Hösttagarna under tonåren och då hon vikarierade som ungdomsarbetsledare.

– Tron finns starkt i mig och finns med mig var jag än är, oberoende om

jag är församlingsaktiv eller inte. Men det jag uppskattar med församlingen i Borgå är att den representerar mina värderingar, är liberal och välkomnar alla. Här visas ingen på dörren.

Att kyrkan tappar medlemmar är inget som oroar henne.

– Jag ser det som en styrka att vi har en atmosfär där man får välja själv. Lika mycket som jag har min tro får andra ha sin. Jag är inte missionerande i min tro – jag känner inte att jag behöver övertyga någon annan.

Hon önskar ändå att de som lämnar kyrkan gör det av egen övertygelse.

– Jag förstår att troende kanske vill skriva ut sig för att de tänker att kyrkan representerar sånt de inte kan stå för. Men för mig är att höra till kyrkan som att bo i en familj – man är inte alltid överens men det ändrar inte på det grundläggande faktum att man oberoende av det kan älska och respektera varandra.

Samma problematik

Respekt, omtanke och att verkligen se människorna omkring sig är en ledstjärna för Charlotta Eriksson.

– Jag ser gärna att kyrkan blev ännu mera liberal. Att alla verkligen accepteras som de är. Men det är något jag förväntar mig av hela samhället. Ibland tror jag faktiskt att samhället i stort har lika lång eller ännu längre väg än kyrkan att gå när det gäller till exempel jämlikhet och acceptans av sexuella minoriteter.

Hon hänvisar till branscher där kvinnor nog har teoretisk möjlighet att få vilka jobb som helst, men där det i praktiken ser annorlunda ut.

– En väldigt stor del av Finlands befolkning hör till kyrkan, så det är klart att samma problematik måste reflekteras också där. Men jag tycker att vi ska komma ihåg att den stora majoriteten i både samhället och kyrkan har jättefina värderingar.

ANVÄND CHOKLADSÅS eller jordgubbssås, alternativt prova med marianne crush..

Världens enklaste vaniljglass

KYRKKAFFE. Enkelhet är alla barnfamiljers bästa vän. Det här glassreceptet är just det, enkelt, och det går att variera.

TEXT OCH FOTO:
KARIN ERLANDSSON

Ni som växte upp i Jakobstadstrakten på 80-talet – minns ni Sun Ices vaniljpinningar? De där som var så kalla att läpparna började blöda då de fastnade på glassen? Det var min favoritglass då jag var barn, ja förutom blodet då. Jag vill inte påstå att det här receptet smakar exakt som förritiden, men något ditt. Receptet är så enkelt att jag knappt vågar skriva ut det. Å andra sidan – enkelhet är alla barnfamiljers bästa vän. Bäst blir det om man har särskilda behållare för pinn-glass. Men det går också att frysa glassen i till exempel äggkoppor eller små glas och använda teskedar som

BÄST BLIR det om man har särskilda behållare för pinn-glass.

pinnar.

Receptet går att variera. Jag har använt chokladsås och jordgubbssås på tub, men jag kan tänka mig att det också är gott att blanda ner lite marianne crush eller hackad choklad i vaniljsåsen innan den sätts i frysen.

Jag doppade glassarna i kokosflingor. Det går också bra att doppa glassarna i smält choklad eller att äta dem direkt.

Karins kyrkkaffe är en serie recept och tips på goda bakverk som lämpar sig exempelvis för kaffestunden efter gudstjänsten. Läs mera recept på Karins blogg: lopporget.ratata.fi

VANILJGLASS

- 4 dl mjölk
- 1,5 dl marsansåspulver
- ca 1 dl chokladsås/jordgubbssås/kolasås/hackade karameller
- 2 dl kokosflingor

• **Rör ihop** marsansås och mjölk i en skål. Låt stå en kvart tills såsen tjocknat något.

• **Häll chokladsås/jordgubbssås** i formarna, lite slarvigt runt kanterna räcker gott. Det behövs ungefär 1 msk sås per glassform.

• **Blanda ner** eventuellt godis i vaniljsåsen.

• **Häll vaniljsåsen** i glassformarna, tryck i pinnarna och ställ i frysen ett par timmar.

• **Lossa glassarna** genom att doppa dem i hett vatten.

• **Doppa glassarna** i kokosflingor innan servering.

VÅGA FRÅGA

Tvivlaren blir buren

BO-GÖRAN ÅSTRAND är kyrkoherde och svarar på läsarfrågor om tro och kyrka.

Kan man tänka sig att den kollektiva tron bär en då man själv tvivlar? Hur ska man se på det ansvar som är lagt på individen?

DENHÄR frågan rör nog alla kristna. Helt enkelt därför att ingen är befriad från tvivel. Den kristna erfarenheten ger vid handen att tron ibland är stark, ibland svag och ibland så gott som obefintlig. Vi är alltså inte ensamma i den upplevelsen, vi delar den med alla ärliga och självranssande kristna och dessutom också med de första lärjungarna.

Lärjungen Tomas är ett talande exempel på hur tvivlet kan ta sig uttryck och hur en kristen gemenskap ska bemöta tvivlet. (Joh. 20:19–29) Tomas kunde inte tro att Jesus hade uppstått. Han ville tro, men han kunde inte just då. Han hade inte varit närvarande när den uppståndne Jesus visade sig och nu hade han endast de andra lärjungarnas berättelse att tro på. Men han kunde inte, hur de än berättade. Vad det här berodde på är svårt att säga. Men vi känner igen det. Ibland är det bara svårt att ha en stark tro.

I det här läget kunde de andra lärjungarna ha stängt dörren för Tomas och sagt, att det här är en gemenskap där alla ska tro personligen hela tiden. De kunde ha försökt skapa en ren och felfri gemenskap som bygger på att varje enskild individ har en uttalad och omvitnad tro. Visserligen skulle det ha blivit en krympande gemenskap vartefter att tvivlet hade dykt upp också hos andra.

Men lärjungarna väljer en annan väg för att bemöta tvivlet. Det här märker vi när det berättas att Tomas var med följande gång när Jesus visade sig. Han fick vara med fastän han just då inte kunde tro. Det fanns alltså rum för en tvivlare. Lärjungarna hade tydligen lärt sig så mycket av Jesus att de insåg att en tvivlande medvandrare lämnar man inte ensam. Gemenskapens tro var i det läget starkare än en enskild kristens tro. För Tomas bar den gemensamma tron, kollektivets tro honom i den perioden av hans liv då han själv tvivlade.

Tack vare att Tomas fick bli buren av de andra och finnas med i gemenskapen kom sedan ögonblicket då det var dags att möta Jesus. Den gången kom Jesus på besök enkom för Tomas skull. Tomas fick se att Jesus ville också honom väl och att tron väcktes till liv utan att han ens behövde anstränga sig. Den livgivande kraften från Jesus gjorde gott inombords. Tron blev ett svar på den kraften, så att Tomas inte kunde annat än utbrista "Min Herre och min Gud!" när han såg Jesus. Då var tron personlig.

Ur den här berättelsen ser man att tron har både en kollektiv och en personlig dimension som inte ska ställas mot varandra. Den kollektiva tron, som vi ju förresten i varje gudstjänst bekänner med den världsvida kristna kyrkan, är en gåva som ska förvaltas så att gemenskapen alltid är öppen, inkluderande och bärande. Den personliga tron är också viktig för vårt förhållande till Jesus Kristus, men den är aldrig ett villkor för Jesus att möta en människa. För hans möjligheter styrs inte av vår starka eller svaga tro. I stunder av tvivel är det därför befriande att i bönen få säga hur det ligger till och att söka sig till en öppen och värmande gemenskap.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN MALIN AHO

Skyll inte på Gud

Jag hade planerat att gå på ett infotillfälle för några veckor sedan. Det var inprickat i kalendern och allting var klappat och klart, trodde jag åtminstone. Under dagen gjorde jag

beslut som ledde till att det blev en sen avfärd från jobbet, vilket ledde till att jag missade tåget, vilket i sin tur ledde till att jag valde att köra en annan väg, som visade sig ha trafikarbete på gång. Allt det här gjorde att jag till slut missade tillfället. En av tankarna som då for ge-

nom huvudet var: *det var säkert inte meningen att jag skulle gå på det här.* Med andra ord var jag genast beredd att skylla ifrån mig på allt från vägarbetet till högre makter. Men jag tror inte på ödet. Jag tror inte att vägen redan är utstakad för oss, utan

att det är vår egen fria vilja som gör att våra liv blir som de blir. På gott och på ont. Och ändå var jag beredd att vifta med *Guds vilja* eller *Ödet-kortet*. Det som tyvärr används i mycket värre sammanhang ute i världen. Hur många människor har inte lagt livet till eller ta-

git liv på grund av "Guds vilja"? Och hur många blir indirekt påverkade av "Guds vilja" i sina vardagliga val? Men tänk om Gud helt enkelt vill att jag skulle ta ansvar för mina egna val och mitt liv. Också när det inte blir som det var tänkt? Och att jag kunde acceptera

att alla inte väljer likadant, men att det också är okej. Jag kommer troligen att göra dåliga beslut också i framtiden. Men definitivt också många väldigt bra beslut. Just nu tror jag jag väljer att gå på en gym-pakurs istället. För att JAG vill det.

KAJ KORKEA-AHO tror att han under det senaste året tagit sig ur rädslan att tala om tro.

ANDLIGHET. Efter att i tio års tid ha bett om förlåtelse för vem han var lämnade författaren Kaj Korkea-aho sin ungdoms väckelse.

I den åldern på den platsen vid den tiden

TEXT OCH FOTO:

CHRISTA MICKELSSON

Kaj Korkea-aho lotsar mig upp till femte våningen i stenhuset som ligger bara ett stenkast från metrostationen i Sörnäs. När han öppnar ytterdörren möts vi av en doft av träolja. Här har det renoverats.

– Det gick så där som det brukar. Jag skulle bara måla väggarna och slipa golvet, men det visade sig bli ett flera månader långt projekt.

Bland dem han växte upp med är han en av de få som inte bor kvar i Österbotten. Den första bostad han själv skulle köpa blev en etta i Helsingfors. Sina hemtrakter i Pedersöre lämnade han 2003 efter det han kallar ”en kombination av tio år av ensamhet, oro och känslan att jag hela tiden var sjändig”.

Kaj Korkea-aho var aktiv i den lokala lutherska församlingen under tonårstiden. Under den tiden pågick en slags väckelse bland ungdomarna i Jakobstadstrakten. Han var en av dem som rycktes med. Han berättar om välbesökta samlingar, helandemöten, om ungdomsledaren som en kväll ringde och sa att Kaj måste döpa om sig för att hans barndop var ogiltigt.

– En del människor som hade glasögon slutade använda dem, som ett tecken på att de litade på Gud. Vissa tog ingen värkmedicin då de var sjuka. Det pågick många märkligheter. Och det är klart att sådant påverkar en ung människa ganska mycket. Jag var dessutom en person som funderade mycket, tog saker på allvar. Jag hade en stark längtan efter att förstå, att göra rätt. Att tro. Nåden talades det väldigt lite om.

– Man inledde sin andakt med att säga vi är frälsta av nåd, men sen fick man veta hur man skulle förvandlas om man trodde på Jesus. Nåden hade en massa förutsättningar.

Inga alternativ

Att Kaj Korkea-aho dessutom under hela den här tiden visste att han var homosexuell gjorde att situationen blev ohållbar.

– Jag ser ju inte egentligen att jag kunde göra något annat än att fly därifrån. Alternativet hade varit att göra något destruktivt. Men det gjorde jag inte och tack och lov hade jag en familj som var väldigt stark och som jag fick hjälp av när det var som värst.

Han inser att det som hände under

”Mitt Österbotten är ett Österbotten av yterligheter och jag har varit insnärjd i en hel del av dem.”

Kaj Korkea-aho

de här åren inte alls skulle behöva representera området i stort.

– Men jag råkade vara i den åldern på den platsen vid den tiden. Därför var det den bilden jag fick av min hemtrakt och religiositeten där. Jag flyttade till Åbo medan väckelsen pågick och har egentligen aldrig återvänt. Jag har förstått att det nu inte alls är som det var då, men jag har inte upplevt det själv.

I sitt författarskap har Kaj Korkea-aho tagit itu med sina personliga demoner. Handlingen i hans två romaner är förlagd till Österbotten och båda handlar åtminstone delvis om religiös inskränkthet. Han säger ändå att han inte medvetet försökt skapa en för enkelspårig bild av sina hemtrakter.

– Jag har förståelse för dem som inte känner igen det jag beskriver. Mitt Österbotten är ett Österbotten av yterligheter och jag har varit insnärjd i en hel del av dem.

Han upplever att den bild av Österbotten som finns i medierna och som han själv till viss del bidragit till är en bild som absolut behöver nyanseras.

– Det är inget enhetligt område vad gäller kultur, språk och människor. Inte ens norra Österbotten är det. Om än religiositeten är mera utbredd så är den också väldigt mångbottnad. Det jag skrivit om är möjligtvis perifera teman och berör antagligen rätt få österbottningar. Men de har berört mig.

Det liv som blev hans

Hade han varit heterosexuell säger Kaj Korkea-aho att han är säker på att han varit gift för tio år sedan och bött i Österbotten.

– Jag är hundra på det. Och det hade säkert också varit ett bra liv.

Men det livet blev inte hans. När han flyttade till Åbo öppnade sig nya världar, även om han de första åren var aktiv i en församling med många andra österbottningar.

– Det är ganska typiskt – att omge sig med österbottningar när man far därifrån. Jag säger inte att alla gör så men jag gjorde så och många andra med mig.

Då han 2005 började göra humorprogrammet Radio Pleppo och fick kollegor från en helt annan värld valde han att medvetet sluta vara med i församlingen för att se vad han själv egentligen tror på.

– Jag måste ta mig ut ur bubblan för att se på den utifrån. Det gjorde att jag under många år inte pratade om tro, inte gick i kyrkan. Jag sökte inte heller någon att prata med, jag ville und-

vika allt sådant efter tio år av oändliga predikningar och bibelstudier.

Nu säger han att den bild han fick av kristendomen som tonåring alltid kommer att vara den som finns kvar starkast inom honom.

– Därför vet jag inte om jag är kristen längre. För enligt den modellen är jag det inte. Jag försökte under många år att uppfylla de krav som de kristna ställde på mig, men jag klarade inte av det. Och jag mår absolut inte bra av det.

Han berättar att han ber till Gud, nästan varje dag.

– Men om någon frågar mig om jag tror på Gud går min tanke automatiskt till den bild av Gud jag hade under de åren. Och den guden tror jag ju inte på längre. Samtidigt förstår jag att tron ju förändras med en när man får ny kunskap och nya insikter.

Han säger att han blir arg på dem som säger att de har sin barnatro kvar.

– Om man är vuxen kan man inte ha sin barnatro. Om man säger så betyder det att man bortser från allt man lärt sig, upplevt, alla frågeställningar och paradoxer som kommer med att vara vuxen. Man måste få ihop sin andlighet med sitt vuxenliv. Men det är många som aldrig gör den resan. Och några av dem påstår förstås att det är de som är de verkliga vinnarna.

– Hur som helst så hoppas jag att Gud finns. Det skulle ju vara roligt.

Respekt för människor

Om Kaj Korkea-aho inte slutit fred med sin tonårstid känner han sig åtminstone tillfreds med där han är i dag.

– Allt man är med om skapar den man är. Jag måste ju vara glad över vägen som förde mig dit jag är i dag. Men ojså mycket jag önskar att jag gjort annorlunda. Och det finns många saker jag önskar att jag kunde förmedla till mitt tonåriga jag.

Om han hämtade något gott med sig från de tunga åren tror han att det är respekt för andra människor.

– Jag tror att jag i den stora intolerans som på många sätt fanns i väckelse-tron har funnit en slags tolerans mot det mesta. Det finns en stor respekt inom mig för andra människor. Jag vill vara ärlig med det jag känner och tycker. Den respekten kan man nog få från andra håll också, men jag tror att jag hämtat med mig min från församlingen.

Frågan om homosexuellas rättigheter ligger nära hans hjärta.

– Jag har svårt att se på hur diskrimineringen får fortsätta, både i kyrkan och samhället. Det är inget fel på att människor är övertygade. Men det blir ett problem när det går ut över andras liv. Jag har svårt att acceptera att människor tillåts predika sin hårda tro för unga människor. Och det är inte oproblemiskt att vi har en inrikesminister som säger att det är skadligt för båda två om två vuxna människor av samma kön har ett förhållande. Det vittnar bara om enorm okunskap. Säger man så borde man inte få ha den position man har.

Under början av hösten diskuterades den kommande Pride-paraden i Jakobstad i medierna. Kaj Korkea-aho reagerade bland annat på det som kom fram i det teveprogram som Svenska Yle gjorde då diskussionens vågor gick höga.

– Programmet visade att det existerar förutfattade meningar om att Jeppis Pride kommer att möta ett starkt motstånd. Men när de gick omkring och frågade människor i stan märkte man att största delen av dem inte alls är emot Pride och inte alls särskilt religiösa.

Själva paraden tror han kommer att vara ”en grupp hemska vanliga människor som vandrar på Storgatan”.

– Motståndarna verkar tro att det kommer att bli en Berlin Pride där män springer omkring i läder på gatorna. Jag tror att alla som nu är skeptiska kommer att uppleva ett enormt antiklimax när de inser hur odramatiskt det blir.

– Jag var med i år då Arctic Pride ordnades för första gången. I den gick ett par hundra vinterklädda människor och en ren. Det var så oskyldigt det kan bli. Det handlar bara om att visa att man finns. En del Jakobstadsbor väljer att inte se att det finns homosexuella i staden.

Korkea-aho tror att han hör till den sista generationen homosexuella i Österbotten vars läggning orsakat dem stora problem.

– Attityderna förändras just nu snabbare än någonsin. Lagstiftningen har uppdaterats och internet har ändrat på saker och ting.

– Jag föreläste i högstadiet i Pedersöre härom veckan. Där fanns folk som öppet talade om att de är bögar. Det har hänt mycket på tio år. Ändå är jag glad att jag hann vara ung då jag var det. Och framför allt spelar inget någon roll i dag då jag är förlovad med en fantastisk man. Jag kan inte föreställa mig att jag kunde ha det bättre.

MENING. Vår hjärna vet att vi ska dö en dag, men hjärtat vill inte veta. Cancerspecialisten Peter Strang tror att vi får mer ut av livet om vi kommer ihåg att livet har en gräns.

Önskas: ett meningsfullt liv

TEXT: SOFIA TORVALDS

ILLUSTRATION: MALIN AHO

– Vi vet vad som är viktigt i livet. Men vi skjuter upp det.

Karlebybördiga Peter Strang är professor i palliativ medicin och onkologi vid Karolinska Institutet. Under hela sin yrkeskarriär har han jobbat med cancer – både cancer som gått att bota och cancer som lett till döden.

– Cancer har ju i grunden en bra prognos i dag, många botas. Men för den som drabbas blir sjukdomen en påminnelse om att livet har gränser. Då blir det viktigt att tänka på vad man ännu kan hinna med.

När Peter Strang skrev sin färska bok *Så länge vi lever* tänkte han på hur många av hans patienter som varit ledsnå över att de inte gjorde allt de ville göra då de fortfarande var friska.

– Vi tänker så lätt: jag gör det sedan när jag blir 65. Men när man blir 65 tänker man att inte har jag tid med det nu, jag gör det lite senare. Man utgår kanske från att man ska leva till nittio, och då kan man bli väldigt chockad över att bli svårt sjuk när man är sjuttio.

Plötsligt blir livet synligt och varje stund oändligt värdefull. Det här är något vi alla vet: vi ska dö en dag. Den enda stund vi med säkerhet har är den vi har just nu.

– Men det är skillnad mellan hjärna och hjärta. Vi vet att alla kan bli sjuka när som helst men så tänker vi att det inte kan gälla just mig, för jag är ju aldrig sjuk.

– När vi blir påmind om att livet har en gräns påminns vi också om att vi måste göra val.

Tidslinjen – vad hinner jag med?

När Peter Strang föreläser brukar han rita upp en tidslinje. Den börjar med ett streck som markerar födseln och slutar med ett som markerar när du tror att du kommer att dö.

– Sedan ritar du ett kryss för var du tror att du är just nu. Då ser du hur mycket av livet som gått och inser att du kanske inte har så väldigt mycket kvar. Kanske det skulle vara dags att börja planera för den där resan du drömt om så länge eller bjuda in vänner på middag till helgen?

Valen känns lättare då vi fattar dem mot bakgrunden att livet som vi känner det i dag kommer att vara slut en dag. Vem vill vi egentligen umgås med? Vilka relationer vill vi verkligen satsa på?

Peter Strangs erfarenhet är att vi alla har lite olika upplevelser av vilka yttre situationer som ger vårt liv en mening, men meningskällorna är ganska generella. Den kanske viktigaste meningskällan är gemenskap.

– Någon gillar kanske att gå på fotbollsmatch och en annan att gå på middag, men båda vill känna gemenskap.

Vårt behov av gemenskap är så grundläggande att allt som har att göra med det blir populärt. Facebook är ett exempel på det.

– En annan källa till mening är att vi strävar efter helhet. Om du till exempel skulle springa ett maratonlopp och blev tvungen att avbryta vid 41 kilometer på grund av ett bombhot skulle du bli jättebesviken över att du sprang så långt utan att det blev fullbordat. På samma sätt är det med livet i stort.

När han pratar med svårt sjuka människor märker Peter Strang ofta att de vill prata om sina liv: om barndomen, om hur de gifte sig, om barn och barnbarn.

– När man lyssnar på dem kan man ju undra varför de pratar om sitt liv i stället för sina symtom. Men det handlar om den viktigaste helheten av allt: känslan av att just mitt liv blev en helhet. När man berättar sitt liv och får ord på det märker man att det faktiskt blev ett helt liv.

Det är därför det känns så fruktansvärt meningslöst när någon dör som ung, något blev avbrutet i förtid.

– Då blir det mycket svårare och smärtsammare. Samtidigt kan en människa som dött ung ha varit väldigt viktig för sin familj och för sina vänner. Men visst känns det väldigt meningslöst.

Skapa något eget

Peter Strang lyfter fram begreppet "existentiell livskvalitet".

– Med det menar jag att det är viktigt för alla människor att hitta det som är meningen med mig och mitt liv. När det börjar blåsa snålt behöver jag känna att jag har nära vänner, att jag fått mycket av livet och fått ge mycket själv också.

Det handlar inte om att göra fantastiska saker.

– Nej, bara om att jag utgående från mina gåvor lyckats skapa någonting som jag kan vila i.

Han tror att vår stora frestelse är att vi har ett så stort behov av att bli sedda.

– Det handlar om att kunna skilja mellan en äkta relation och en som är mer ytlig. Måste jag ha 1 000 vänner på Facebook eller duger det med fyra stycken som känner mitt verkliga jag och bryr sig om mig?

– Man tror att man blir lycklig om man blir tv-kändis. Men följande dag är det en ny sändning och en ny kändis i tv-rutan.

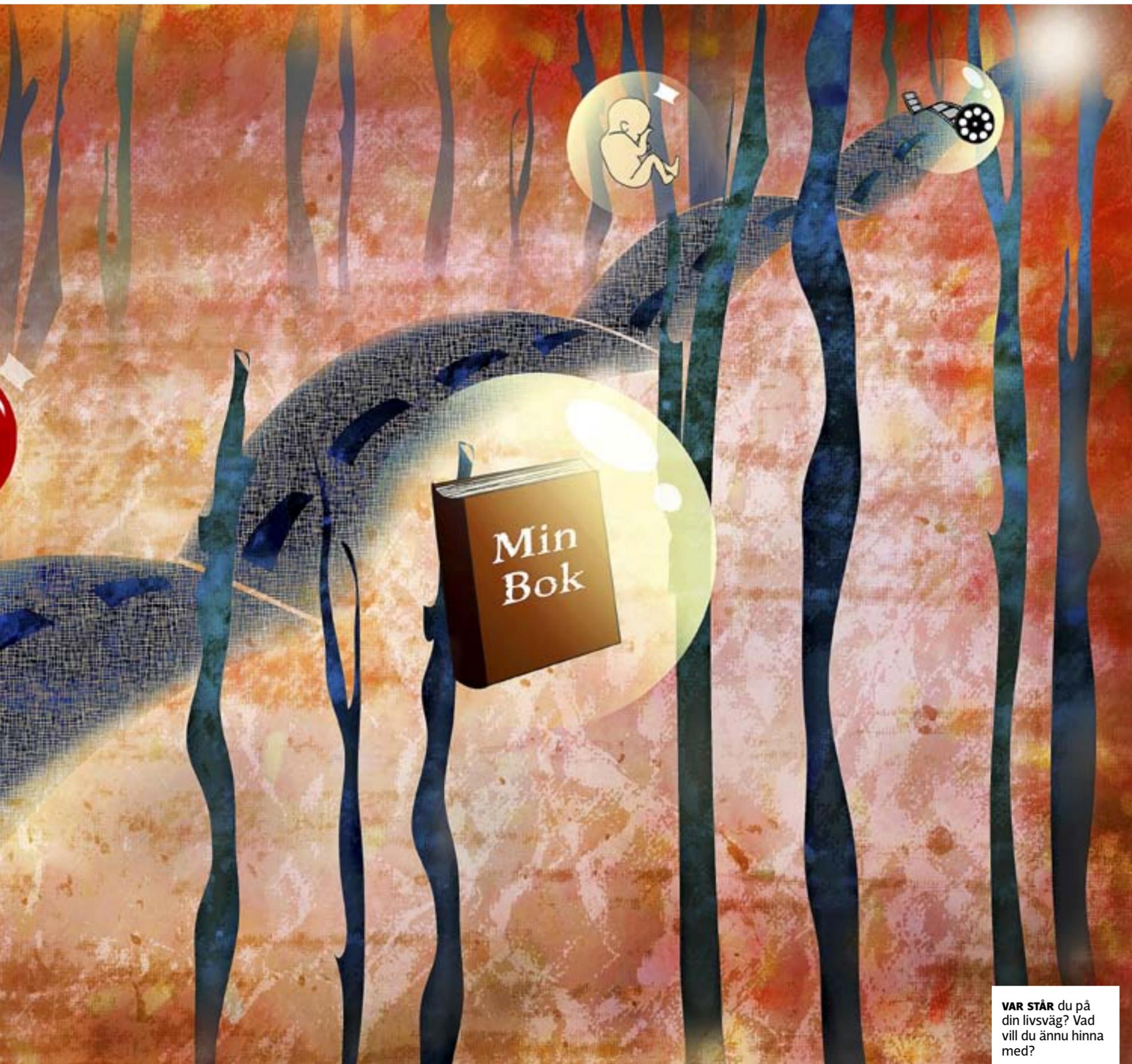
Behöver vi tro på Gud för att kän-

PETER STRANG blev lyckligare när han drog upp klara gränser för sin egen tid.
FOTO: SUSANN STRANG

na att livet är meningsfullt?

– Jag tror att vi behöver något större. Strang påpekar att Sverige är ett speciellt land på det viset att väldigt få är aktivt troende. Han har märkt att det gör stor skillnad om man är en "believer" eller "belonger" – det vill säga en som verkligen har en personlig tro eller en för vilken tron främst är ett socialt sammanhang.

VAR STÅR du på din livsväg? Vad vill du ännu hinna med?

– Det gör stor skillnad när du prövas. Då kan tron antingen vara något som ger dig styrka eller något som stjälper dig.

Peter Strang har gjort studier bland människor som är svårt sjuka och inte har någon egentlig religiös tro.

– De säger att de inte är troende, men sedan visar det sig att nästan alla tror på något större i alla fall. Och den där tron på något större känns viktig för dem.

Han ser ofta att svårt sjuka människor under sjukdomens lopp skapar en sorts tro som de inte visste de hade.

– Jag tror att vi människor i grunden är meningssökande varelser och behöver tro på något större. En kvinna som jag hade kontakt med berättade att hon inte var troende men att hon hade en stjärna som var hennes, och där fanns alla hennes döda släktingar och gav henne kraft när hon var svag. Hon hade ersatt Gud med släktingarna på stjärnan.

Han har träffat många som poängterat att de är rationella människor och inte tror på någon sorts vidskepelse.

– Men mot slutet börjar de fiska li-

”När du prövas kan tron antingen vara något som stjälper dig eller något som ger dig styrka.”

Peter Strang

te ändå och vill veta om jag som sett så många dö tror på ett liv efter detta. Livet här är det enda vi känner till – vi kan inte tänka på döden utan att använda oss av livet som byggsten när vi föreställer oss döden. Vi vill så gärna att det ska finnas någon form av alternativ existens.

Peter Strang menar också att det är skillnad på en tro som bygger på en religiös tradition och en tro man skapat själv.

– Den traditionella tron är prövad genom årtusenden. Den är formulerad, ett färdigt fundament. Ritualerna och de välkända psalmerna sätter ord på det svåra när vi själva saknar färdiga formuleringar. Dem kan man dela med andra som tror likadant. Men har man formulerat sin tro alldeles själv hittar man ingen gemenskap, och det kan kännas väldigt ensamt.

Prioritera och lägg om

Det sägs att vi borde leva i nuet, i de korta stunderna av vardagslycka. Men hur gör man det?

– Jag tror inte att man enbart kan ha fokus på nuet, framtidsplanerna är också viktiga, men man kan ha lite mer fokus på nuet.

Själv blev Peter Strang professor i 39-årsåldern.

– Tidigt, kanske för tidigt. Allt på jobbet var roligt, men det blev för mycket för jag var gränslös. Jag jobbade fler och fler timmar och fick allt mindre gjort. Jag glömde mitt liv.

Det hände ofta att han tog forskningsrapporter med sig hem på fredag kväll och tänkte på dem hela helgen, bara för att äntligen ta itu med dem på söndag kväll.

– Och då var hela helgen förstörd.

För tio år sedan lade han om sitt liv: numera går han hem klockan sex och efter det jobbar han inte längre. Dessutom prickar han in lite längre ledigheter med jämna mellanrum.

– Jag har klara gränser för när jag har min egen tid. Var sjätte vecka ser jag till att ha en vecka utan ett enda möte. Då gör jag sådant som är viktigt för mig,

kanske en resa. Jag är stenhård och väldigt konsekvent på den punkten. Jag jobbar mindre än förr men får mycket mer gjort, för jag är utvilad.

PETER STRANG

- **Född:** 1957 i Gamlakarleby.
- **Aktuell med:** Boken *Så länge vi lever* (Libris 2013).
- **Utbildning:** Student vid Gamlakarleby Svenska Gymnasium 1976. Därefter läkarstudier vid Uppsala Universitet. Cancerspecialist (onkolog).
- **Jobb:** Professor i palliativ medicin och onkologi vid Karolinska Institutet.
- **Bor:** På Kungsholmen i Stockholm.
- **Familj:** Singel.
- **Gör helst:** Middag och samtal med vänner. Motionsträna. Läser och skriver böcker.
- **Fint minne från Finland:** Att springa stafett för Gamlakarleby IF.

ELLIPS

Munkavle på Gud?

I kristen tro talar vi om Guds Uppenbarelse med stort "U". Gud har uppenbarat sig i sitt Ord, det vill säga i Bibeln och Gud har uppenbarat sig i Jesus Kristus, Guds son, sann människa och sann Gud. Genom skriften och genom personen Jesus, hans liv och undervisning får vi reda på vad Gud vill med världen, med oss och våra liv.

Till en kristen syn hör också att allt som går utöver denna uppenbarelse inte kan vara från Gud som för alla tider och en gång för alla gjort sin vilja känd i just denna uppenbarelse och ingen annan. Allting nytt ska prövas mot denna uppenbarelse och då kan man se om något är från Gud eller inte. Att på detta sätt "pröva andarna", är en stående kristen princip.

Det finns olika kristna varianter på hur uppenbarelsen ska tolkas. En del ser det som att allt som på minsta sätt strider mot Bibelns ord, faller utanför uppenbarelsen. Andra vill hellre tala om Guds uppenbarelse som en ständigt pågående process; Gud uppenbarar sig hela tiden på nya sätt i våra liv och i det som sker i världen.

Frågan om vad som är från Gud och vad som inte är det blir intressant när vi funderar över alla de varierande budskap "från Gud" som presenteras i andra religioner och i andra andliga tänkesätt än det specifikt kristna.

Det känns förstas tryggt att kunna säga att "detta är inte från Gud, vi har provat det mot Bibeln och kristen tradition". Men finns det en risk att vi sätter munkavle på Gud? Anders Piltz har lyckats med att formulera den här problematiken på ett finkänsligt sätt: "Gud har låtit oss veta Allt i Uppenbarelsen, men allt har vi kanske ännu inte förstått."

• TOMAS VON MARTENS

Vill peka på Jesus med hjälp av musik

SÅNG. Han har en liten kallelse att predika. Tor Lindén tar sångtexterna till hjälp och använder den gåva han blivit given – musiken.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Musiken har inte bara varit **Tor Lindéns** yrke utan också hans intresse. Sedan han gick i pension som kantor i Jakobstads svenska församling för sexton år sedan har han fortsatt musicerandet.

Pianoeleverna, kyrkokören och alla körer utom en lämnade han bakom sig i samband med pensioneringen.

– Då jag blev intervjuad inför min pensionering blev jag fotograferad framför mitt schackbräde, säger Lindén. Då skulle jag börja spela schack på allvar.

Men något hände. Han har inte suttit vid schackbrädet många gånger sedan dess.

– Jag började måla och det blev som en feber. Och det var kanske lika bra för man gläder inte så många genom att spela schack. Målandet samt ett intensivt blomsterodlande tog tid från musiken.

Målet var att göra 500 tavlor. Nu är han uppe i 460. Men sedan svängde det tillbaka.

– Jag har upptäckt att jag numera sitter allt oftare vid pianot och fantiserar. Nu är jag inne i en period av intensivt musikskapande.

Sedan han blev kantor i Lapträsk 1963 har Tor Lindén skrivit körarrangemang till uppskattningsvis tvåhundra sånger. Och fler blir det hela tiden. För det mesta är sångerna hämtade ur Psalmboken eller Sionsharpan.

– På sjuttioalet var det vanligt med alternatimsatser, då kyrkokören och församlingen växelvis sjöng varannars av gradualpsalmen. Det inspirerade många kantorer att skriva egna sångarrangemang. Så även mig. Då ville

man ju gärna att kören sjöng en annan sättning än vad församlingen gjorde.

Lindén kallar det bruksmusik, det vill säga musik som man har användning för i gudstjänsterna.

– Min utgångspunkt var ett behov av att få sångerna arrangerade.

Orden är viktiga

Att peka på någon tydlig ledstjärna i sina arrangemang är inte lätt för Lindén.

– Men det är klart att jag ville få en tydlig variation till församlingens sång. Och det lyckades ju ganska lätt då jag flyttade melodin från sopranen till en annan stämma eller då jag till och med lät melodin vandra mellan de olika stämmorna.

Att orden ska höras är också viktigt.

– Jag vill att sångerna ska peka på Jesus. Musiken är mitt sätt att predika.

För att orden bättra ska höras föredrar Lindén arrangemang a cappella, utan instrumentackompanjering.

Han skräddarsyr också arrangemangen för det sångarmaterial han har i kören.

– Har jag en god sångare i en stämma så gör jag gärna arrangemang där den stämman har melodin. För en bättre kör skriver jag svårare arrangemang, men har jag en enklare kör så skriver jag arrangemang som den kören klarar av. Det får inte bli för svårt för kören. Men det får heller inte bli så lätt att kören tycker det är naivt eller tråkigt.

Nådens vind blåste in

Under sin yrkeskarriär hann Lindén ställa sig framför åtskilliga körer. Han ledde bland annat Oldboyskören in-

TOR LINDE sitter ofta vid pianot och fantiserar.

om Jakobstads Arbis i trettio år. I dag har han bara en kör kvar, Nådens Vind.

– Nådens Vind är en av de körer som sjunger flitigast på åldringshemmen i Jakobstad. Vi är inte så många kvar så vi tyr oss till enkla sånger. Men vi besöker inte åldringshemmen bara för att sjunga utan också för att hålla andakt.

Nådens vind hette tidigare EU-kören, där EU stod för Evangeliska Unga. Men då Finland blev medlem i Europeiska Unionen uppstod behov att byta namn.

– Vi funderade länge på det nya namnet. Men en sommardag skruvade jag ner sidorutan i bilen och en ljuv vind kom in. Nådens vind kom över mig.

Gör skivspår

Nitton av de sånger som Tor Lindén arrangerat färdigställs som bäst på en CD-skiva. Under ett år har Lindén och en dubbelkvartett jobbat med skiv-

Kärleken övervinner hatet

FILM

Lejonhjärtat

Regi: Dome Karukoski

"Tolerans" är ett ord som hamnat på efterkälken i den offentliga debatten, som i en tid av ekonomiska snålvindar hör närmast festtalen till. Inte minst därför bör man uppskatta **Dome Karukoskis**

nya film, ett drama som låter oss förstå att det finns fördomar på de flesta håll.

Här är det **Peter Franzéns** skinnskalle som faller för **Laura Birns** "Suomi-neito", bara för att få på båten när tatueringarna avslöjar hans rätta jag. Det finns också ett annat men: Saris son Rhamadani (**Yusufa Sidibeh**), frukten av ett tidigare förhållande.

Inte överraskande skäms Teppo (Franzén) ögonen ur sig, detta samtidigt som han gör allt för att inte "avslöjas". Fast nu är ju styvsonen

(och hans biologiska pappa, gestaltad av **Jani Toivola**) inte helt oskyldiga. Misstänksamheten är djupt rotad, snudd på universell.

Det lär vara svårt att komma över ett knepigare, mera inflammatoriskt ämne men nu är ju unge herr Karukoski – själv född på Cypern, av en finlandssvensk mamma – inte den som räds utmaningar. I *Förbjuden frukt* tog han sig an det frireligiösa spöket och här är det den finländska småstadens "tappraste" söner som ställs mot väggen.

Fram växer en rätt så tröstlös bild med inslag av såväl arbetslöshet som (samhällelig) frustration,

men samtidigt finns det i filmen massor av hjärta och hopp, den förlösande humorn inte att förglömma.

Får man skratta åt det här? Det är en fråga man med jämna mellanrum ställer sig. Och humanisten Karukoskis svar är givetvis ett rungande "ja". Se här en film som visar långfingret åt den politiska korrektheten, som vågar ta debatten och därför går i mål som en vinnare. Respekt!

• KRISTER UGGELDAHL

inspelningen som beräknas utkomma ännu i år.

Skivan *Blicken fäst på Jesus* omfattar sånger Lindén arrangerat under en tidsrymd från 1963 till 2013. Sångerna han valt till skivan är sådana som pekar på Jesus.

Lindén säger att han aldrig tyckt om stilprat.

– Det är kritikerna och lyssnarna som vill ha musiken i en bestämd fälla. För mig betyder inte stilen så mycket. Kanske någon påstår att jag blandar lite barock, lite romantik och kanske lite modernt i mina arrangemang.

Sångerna på skivan framförs a cappella. Bara tre av dem ackompanjeras av violin och gitarr.

Det var Lindéns idé att spela in en skiva.

– Jag vet inte riktigt varifrån idén kom. Kanske alla musiker tänker på att ge ut en CD någon gång. Ofta vid begravningar talar man om spår som de döda lämnat efter sig, både planerade och oplanerade spår. Kanske kunde vi människor lite mer aktivt tänka på vilka spår vi vill lämna efter oss. Jag har barn och barnbarn som är det dyrbaraste spåret. Så har jag en massa tavlor.

”Kanske kunde vi människor lite mer aktivt tänka på vilka spår vi vill lämna efter oss.”

Varför inte göra en liten skiva också.

Hur stor upplagan blir är ännu inte bestämt.

– Skivan blir nog ingen storsäljare, gissar Lindén. Det handlar om ganska traditionell körmusik bortsett från att andra stämmor än sopranen ofta sjunger melodin.

Lindén tror ändå att det finns en efterfrågan på den typen av musik, speciellt bland äldre människor. Men kanske bland unga också.

– Min förhoppning är att skivan ska få vara som en predikan och att man ska lyssna till orden i sångerna. Ingenting blir fullkomligt här på jorden. I sista sången på skivan sjunger och ber vi att vi en gång ska få vakna i himlen vid änglars sång och bland helgonen lovet fullkomna.

I samband med utgivningen av skivan planeras i konsert i Jeppo kyrka där några av sångerna framförs.

Kyrkan höjer profilen på bokmässan

BOKMÄSSA. I år erbjuds bokmässans besökare ett digert och spännande sortiment program med kyrklig anknytning.

TEXT: TOMAS VON MARTENS

Tidigare år har det svenskspråkiga kyrkliga inslaget på bokmässan i Helsingfors varit betydligt blygsammare. Efter senaste bokmässan väcktes idén på en större satsning fram. Tanken framfördes av **Lucas Snellman** som är ledande sakkunnig i kommunikation vid Kyrkans central för svenskt arbete (KCSA), säger **Maria Sten**, sakkunnig inom området vuxenarbete och kultur (KCSA).

Nu har KCSA en egen monter tillsammans med Helsingfors församlingarna. I monter finns ungefär 20 sittplatser.

– När vi planerade programmet i våras utgick vi från det som varit aktuellt under året i den samhällsdebatten. Kyrkan har diskuterats mycket i medierna. Men den bild som gavs var mycket ensidig, säger Sten.

På lördag kl. 15.30 samtalade Lucas Snellman med Hbl:s chefredaktör **Jens Berg** och **Carin Göthelid** som är medieförstapel för Svenska Yle.

– Temat för samtalet är hur

kyrkan och medierna uppfattar varandra.

Det kyrkliga programmet pågår under hela bokmässan från torsdag till söndag.

– Stiftet fyller nittio år och det har vi uppmärksammat exempelvis med ett samtal mellan biskop **Björn Vikström** och chefredaktör **May Wikström** med rubriken *Kyrka för alla kyrka för mig*. (Lördag kl. 12 på Tottiscenen).

Förutom Maria Sten och Lucas Snellman har också **Anne Holländer**, sakkunnig i området barn och familje frågor arbetat med förberedelserna inför bokmässan. Andra medarrangörer är bokförlaget Fontana Media, Helsingfors församlingarna och Svenska Lutherska Evangelieföreningen (SLEF).

PLOCK UR PROGRAMMET:

Namngivning eller dop? Ett samtal med Camilla Ekholm, Hedvig Rask och Stefan Myrskog. Lördag kl. 14.

Johan Fagerudd, Lilian Lindén och Hedvig Långbacka samtalar om C.S.Lewis bok *Anteckningar under dagar av sorg*. Söndag kl. 15.30.

Skriv ditt liv! Maria Sundblom-Lindberg om berättelsens kraft. Torsdag kl. 15.45.

Provsma nya psalmer! Kom och provsång med Anna Maria Böckerman och Helene Liljeström. Söndag kl. 14.15.

BOKMÄSSAN i Helsingfors börjar i dag och håller på till söndag. FOTO: MARKKU OJALA/HELSINGFORS MÄSSCENTRUM

Jubilate firar med jubileumskonsert

KÖRMUSIK. Jubilate grundades för 45 år sedan av **Astrid Riska** som en barnkör i dåvarande Sörnäs svenska församling.

Jubilate har fortsatt bära den sakrala sångskatten under åren och merparten av körens konserter har hållits i kyrkor. Med tiden växte den från en barnkör till en ungdomskör och sedan till en kammarkör. Kö-

ren fick senare namnet Jubilate på förslag av **Harald Andersen**.

Många av de nu aktiva proffsen inom kör- och kyrkomusik har sjungit i Jubilate. Kören har gett ut 16 skivor, turnerat i 17 europeiska länder, Japan och USA. Den har vunnit en rad körtävlingar, bland annat Let Peoples sing-tävling- en 1990.

JUBILATES DIRIGENT Timo Nuoranne övar in sånger med kören. FOTO: PRIVAT.

– Körens medlemmar är nu till största delen i medelåldern och körens verksamhet är inte längre så livlig som den var tidigare. Men en önskan att sjunga fin musik fint lever kvar, säger koristen **Hedvig Långbacka**.

Jubileumskonserten hålls den 26 oktober klockan 18 i Sibelius-Akademins festsal. Konserten dirigeras av **Timo Nuoranne** och programmet kommer att innehålla både gamla och nyare mästare. **Monica Groop** och **Juha Kotilainen** deltar som solister. Biljetter till jubileumskonserten fås vid dörren och av körmedlemmar.

■ TOMAS VON MARTENS

Mixa och Matcha

FRÅGESPORT. Mixa och matcha dina kunskaper i Kyrkpressens frågesport. Vår nästa tävlande är Kira Schroeder. Konstruerad av Jesper von Herten.

MEDTÄVLARE: KIRA SCHROEDER

Namn: Kira Schroeder.

Ålder: 31.

Yrke eller titel: Journalist. Bekant från bland annat livsåskådningsradioprogrammet Svängrum.

Hemort: Helsingfors.

Favoritidrottsgren och/eller -lag: Utförsåkning.

Favoritmat och -dryck: Sushi och vin.

Lyssnar helst på: Massa olika sorters musik och bra podcast eller radio.

Rekommendera en bok! Jonathan Franzens Freedom.

Skulle vilja resa till: Japan.

Tråkigaste hemgörat: Sätta saker på rätt ställe.

Min åsikt om frågesporter: Helt roligt, speciellt om man gör det i lag och det är bra frågor.

FRÅGESPORTSRESULTAT: 10/25.

"FÖRNAMN" & "EFTERNAMN" PÅ TYSKA FOTBOLLSLAG

a) Bayer	1) München
b) Bayern	2) Bremen
c) Borussia	3) Frankfurt
d) Eintracht	4) Leverkusen
e) Werder	5) Dortmund

Resultat: 0/5.

SALIGFÖRKLARADE KVINNORS "FÖRNAMN" & "EFTERNAMN"

a) Agnes	1) av Bayern
b) Angela	2) av Foligno
c) Katarina	3) av Vadstena
d) Margareta	4) av Leuven
e) Maria Christina	5) av Savoien

Resultat: 0/5.

SVAMPAR & PÅSTÄENDE

a) Trattkantarell	1) Heter Albatrellus ovinus på latin
b) Murkla	2) Kallas också Karljohanssvamp
c) Färticka	3) Bör ej förväxlas med top-pig giftspindling
d) Stensopp	4) Vissa är ytterst giftiga
e) Skäggriska	5) Fordrar förvällning innan de kan ätas

Resultat: 2/5.

NORDISKA NOBELPRISTAGARE & ÄMNE

a) Artturi Ilmari Virtanen	1) Fysik
b) Niels Bohr	2) Kemi
c) Frans Emil Sillanpää	3) Fredspriset
d) Ragnar Granit	4) Litteratur
e) Fridtjof Nansen	5) Fysiologi eller medicin

Resultat: 3/5.

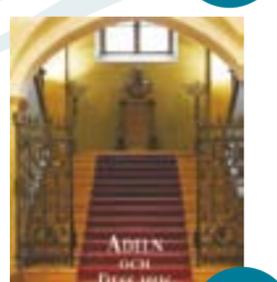
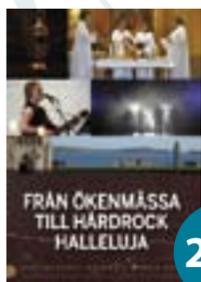
MATRÄTTER & HEMLAND

a) Gulasch	1) Tunisien
b) Nasi Goreng	2) Malaysia
c) Couscous	3) Grekland
d) Kimchi	4) Sydkorea
e) Moussaka	5) Ungern

Resultat: 5/5.

Svar:
"Förnamn" & "efternamn" på tyska fotbollslag: a-4, b-1, c-5, d-3, e-2
Saligförklarade kvinnors "förnamn" & "efternamn": a-1, b-2, c-3, d-4, e-5
Svampar & påstående: a-3, b-4, c-1, d-2, e-5
Nordiska nobelpristagare & ämne: a-2, b-1, c-4, d-5, e-3
Maträtter & hemland: a-5, b-2, c-1, d-4, e-3

Fontana Media på bokmässan! Helsingfors 24-27.10

Torsdag 24.10

kl. 10.30 **Bärtil och glassbilen**, Edith Södergran
Träffa författaren **Monica Vikström-Jokela** och hör mer om Bärtil och hans vänner!

kl. 16.30 **Att skriva för barn**, KCSA:s monter (Kyrkans central för det svenska arbetet) **Monica Vikström-Jokela** och **Sofia Torvalds** samtalar.

Fredag 25.10

kl. 11.30 **Fänge hos tsaren**, Edith Södergran
Yvonne Hoffman berättar.

kl. 13 **Fänge hos tsaren**, KCSA:s monter
Yvonne Hoffman läser ur sin bok.

kl. 16 **Kristna bokklassiker & favoriter**, KCSA:s monter
May Wikström och **Hedvig Långbacka** laborerar bland klassiker och moderna favoriter.

Lördag 26.10

kl. 12 **Kyrka för mig, kyrka för alla?**, Totti
Ett samtal mellan biskop **Björn Vikström**, chefredaktör **May Wikström** och ledande sakkunnig **Lucas Snellman**.

kl. 12.45 **Kyrka för mig, kyrka för alla?**, KCSA:s monter
Samtalet mellan **Björn Vikström**, **May Wikström** och **Lucas Snellman** fortsätter.

kl. 14 **Fias söta hemligheter**, Totti

Den misslyckade hemmabagaren får råd av konditor **Ann-Sofie Eriksson!**

kl. 15 **Grattis Borgå stift!**, Edith Södergran
Borgå stift 90 år! Biskop **Björn Vikström** och biskop emeritus **Gustav Björkstrand** berättar mera om stiftets historia och framtid.

Söndag 27.10

kl. 12.30 **Adeln och dess hus**, Totti
Johanna Aminoff-Winberg och **Henrika Tandefelt** berättar med avstamp i boken *Adeln och dess hus*.

kl. 13 **Gudstjänstduellen**, Totti
Skribenter ur boken *Från ökenmässan till hårdrock halleluja* debatterar. **Stefan Myrskog** och **Fredrik Portin**.

kl. 13.30 **En liten skillnad**, KCSA:s monter
Helene Liljeström, **Sandra Strömwall** och **Carolin Ahlvik** funderar över hur viktigt det är att kunna göra en skillnad i samhället.

kl. 16 **En liten skillnad**, Totti
Elva unga skribenter tar sig an liv och tro i antologin *En liten skillnad*. **Liisa Mendelin** och **Sandra Strömwall** diskuterar.

Mässrabatt!
Monter: 7h41

UR EVANGELIET

”Borde du inte ha varit lika barmhärtigt mot din kamrat som jag var mot dig?”

Läs mera i
Matt. 18:23-35

OM HELGEN

Kärlek och förlåtelse

Den här söndagen handlar om förlåtelsen och den ömsesidiga kärleken.

Hela vårt liv är beroende av den förlåtelse som vi får genom Kristi korsdöd. Den kallar oss att möta våra medmänniskor med värme, kärlek och förlåtelse. När vi lever så kan Guds gåvor bli synliga i våra liv.

RUNT KNUTEN

”Far, son och två instrument.”

Konsert i Grankulla kyrka onsdag kl. 21.

KYRKANS CENTRAL FÖR DET SVENSKA ARBETET⁺

Kyrka och tro på bokmässan

Lördag 26.10 kl. 12.00 på Tottiscenen

Samtal om *Kyrka för alla kyrka för mig* med biskop Björn Vikström och chefredaktör May Wikström. Samtalet leds av Lucas Snellman.

Plock ur programmet i kyrkans monter

Namngivning eller dop? Camilla Ekholm och Hedvig Rask
Rättvist?! - om etisk handel, Eva Nilsson och Lotta Staffans
Matglad eller matvägrare? Sofia Torvalds och Edith Witick
Kyrkan i media - media i kyrkan, Jens Berg och Carin Göthelid
Räcker två dagar? - om söckenhelger, Gustav Björkstrand och Pekka Haavisto

evl.fi/bokmassa

Vi finns i monter 7k50

INSIDAN

Ansvarig redaktör:
Erika Rönngård,
(09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 09 612 61550, annons@kyrkpressen.fi

BETRÄKTELSEN ANN-BRITT HEDMAN

ILLUSTRATION: WILFRED HILDONEN

Förlåt oss våra skulder

HUR KUNDE DET bli så här? De var ju de bästa vänner. Det hade börjat som ett helt vanligt samtal. Men några obehagliga ord missförstods och feltolkades. Det blev förklaringar och motförklaringar, nya frågor och nya missförstånd. Det hela eskalade till en allt häftigare ordväxling där gamla oförrätter drogs upp. Till slut blev allt så intrasslat att ingendera visste vad det egentligen handlade om. De två vännerna gick åt varsitt håll och kontakten bröts. Tiden gick och det kändes allt svårare att ta kontakt igen. Men saknaden efter den tidigare så givande kontakten blev allt mer påtaglig. En dag tog hon mod till sig och ringde på sin väninnas dörr. När väninnan öppnade dörren sa hon: ”Jag vet att jag har gjort bort mig och sårat dig. Jag har ingenting att säga till mitt försvar. Förlåt mig! Jag saknar vår gemenskap och vill börja om på nytt.”

VARFÖR ÄR DET så svårt att erkänna tillkortakommanden och be om förlåtelse? Vi går ofta och bär på gammalt groll som tär på vår energi och livslust. Trots att vi kanske någonstans inom oss inser och vet att förlåtelse befriar och ger kraft och nytt livsmod. Visst, självbild får sig en törn om jag medger att jag har gjort bort mig, att jag nu behöver be om förlåtelse. Men sanningen befriar också. Då behöver jag inte längre upprätthålla en fasad av att vara felfri.

MEN DET ÄR inte heller enkelt att ta emot förlåtelse. Det framgår av söndagens evangelietext. Tjänaren som hade en stor skuld till sin herre kunde inte betala den. Men hans herre var en barmhärtig man och tjänaren fick sin skuld efterskänkt då han bad om barmhärtighet. Borde han inte då ha fyllts av jublande tacksamhet och glädje, gått ut och berättat för sina vänner att han fått en stor gåva? Men i stället kräver han av sin medtjänare, som var skyldig honom en spottstyver, att denne skall betala sin skuld omedelbart. När hans medtjänare inte kan det låter han kasta honom i fångelse.

Förlåt är ett litet viktigt ord, men ibland så svårt att säga. Hur är det med mig? Har jag sårat någon och behöver be om förlåtelse? Ser jag mitt eget behov av förlåtelse av Gud. Han som är kärlekens källa? Livet är för kort för att låta det förmörkas av oförsonlighet.

Ann-Britt Hedman är pensionerad prost i Borgå.

#bönetwitter

”Gud, öppna nya möjligheter för oss, så att vi lär oss att älska varandra och hjälp oss att förlåta varandra såsom du förlåter oss.”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
1 Mos. 50:15-21

ANDRA LÄSNINGEN
Ef. 4:25-32

EVANGELIUM
Matt. 18:23-35

Tjugotredje söndagen efter pingst. Temat är ”Förlåt varandra”.

PSALMFÖRSLAG

359, 470, 461, 552, 224(N), 166.
Psalmerna är valda av Tor Lindgård.

VECKANS PERSON

ANN-BRITT HEDMAN är pensionerad prost bosatt i Borgå. Hon är aktiv i Borgå svenska domkyrkoförsamling och i den lokala pensionärsföreningen. Hon är dessutom aktiv körsångare sedan barnsben och gör gärna hembesök hos gamla och ensamma.

WILFRED HILDONEN är född i Norge med finska, samiska och karolska rötter. Numera är han finländsk medborgare och bosatt i Portugal. Han målar abstrakt och gör olika typer av illustrationer men ägnar sig också åt andra kreativa uttrycksformer som video, ljudexperiment och skrivande.

KALENDERN 25-31.10

DOMPROSTERIET

BORGÅ
LÖ 26.10 KL. 18: ALLSÅNGSKVÄLL I DOMKYRKAN med gospelkören His Master's Noise
SÖ 27.10 KL. 9.30 -11: BRUNCH FÖR VUXNA i Café Ankaret, församlingshemmet, Runebergsgatan 24.
KL. 10: MÄSSA I KULLO BYBYRKA Audas, Kerstin Busk-Åberg
KL. 12: HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN MED PRÄSTVIGNING Eisentraut-Söderström, Björn Vikström, Söderström, organist Markus Malmgren, Stiftets kantorsmanskör

LAPTRÄSK
Sö 27.10 kl. 18: Mässa i Taizéstil i kyrkan, Stina Lindgård, Vera Tolland, Ungdomskören
Sö 27.10 kl. 16: Skriftskolan samlas i kyrkan. Om du inte fått brev om skriftskolan och vill delta i den, vänligen kontakta kansliet, tfn: 019-530720
To 31.10 kl. 13: Andakt och nattvard i Servicehuset kl. 14 på Tallmogården, kl. 15 i Marttahemmet, SL, VT
To 31.10 kl. 14: Missionskretsen i församlingshemmet, Carita Illman
Lö 2.11 kl. 12: Allhelgonadagen, Högmässa med parentation i kyrkan, SL, VT, Cantando
Sö 3.11 kl. 12: Högmässa i kyrkan, SL, Carola Wiksten-Rönnebacka
Gravgårdarnas krattningstalo: tisdag 29.10 - torsdag 31.10.2013 med början kl. 9. Samling vid kyrkan, talkofolket får mat i kanslihuset.
Missionsarbetet tackar: för allt understöd under missionslunchen.
VI FINNS OCKSÅ PÅ: www.laptraesk.evl.fi och Facebook Lappträsk svenska församling

LILJENDAL
Högmässa: sö 27.10 kl 10 i kyrkan
Vuxen-Barngruppen: ti 29.10 kl 10-11.45 på Kantorsgården

LOVISA
Gudstjänst: sö 27.10 kl 12 i kyrkan, Blom, Aalto
Arno Kantolas avskedsfest: sö 27.10 kl 15 med konsert i kyrkan och efterföljande kaffe i församlingsgården. Gåvoinsamling på kansliet 14- 24.10.
Bisagruppen: må 28.10 kl 18 i Vesperhemmet - Heb 3-4
Pensionärerna: ti 29.10 kl 13 i församlingsgården: Nytt inom bankvärlden
Morgonkaffe: to 31.10 kl 8.30 i Tikva

PERNÄ
Taizémässa: sö 27.10 kl. 18.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Antti Jokinen.
Pensionärsamling: to 31.10 kl. 12.00 i Sarvsalö Bygården, Robert Lemberg.

SIBBO
SIBBO KYRKA: Sö kl 12 mässa Katja Korpi, Lauri Palin. Amigo Choral medverkar. Kaffe i kyrkan.
N Paipis bykyrka: Sö kl 10 gudstjänst Korpi, Palin.
Småbarnskyrka: Fr kl 10 i Sibbo kyrka, Korpi, Isabella Munck, Anders Ekberg.
Fest för 4-åringar: Lö kl 15, Kyrkoby församl. hem. Korpi, Munck, Palin.
KU pizzakväll: Lö kl 18, Prästgården.
Kungens klubb: Må kl 15:30 i Kyrkoby församl. hem.
Diakonisyföreningen: Må kl 18:30 hos Rose-Maj Olander, Broböv. 47.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES
Fr 25.10 kl. 10-11.30: Familjeträff i Hörnan. Högbergsgatan 10, ingång via gården. Ollberg.
kl. 12.15-13.30: Veckolunch i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E. Frivillig avgift. Välkommen på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12.
Sö 27.10 kl. 10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Busck-Nielsen, Löfman. Kyrkkaffe.
kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Lindström, Busck-Nielsen, Böckerman, Löfman. Passionärerna. Kyrkkaffe.
Må 28.10 kl. 10-11.30: Tomas familjeträff. Tomas kyrkas dagklubb. Rönnvägen 16. Frände.
kl. 11: Cellträff i S:t Jacobs kyrka. Gertrud Strandén.
Ti 29.10 kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan. Pekka Suikkanen.
kl. 13: Träffpunkt för seniorer & daglediga. Högbergsgatan 10 E, vän 2. Madeleine Wessman - ”Kring Alfred Nobel”. Salenius, Böckerman.
On 30.10 kl. 14: OBS! Diakonitrafen ser ”Anteckningar under dagar av sorg” av C.S. Lewis med Johanne Fagerudd, på Klockriketeatern. Skillnadsgatan 7. Träff utanför kl. 13.30 Pris: 10€. Eventuella frågor Salenius (050-3800867)
kl. 15: Mariakretsen i Tomas kyrka. Frände.
kl. 18: Kvällsmässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Enlund.
To 31.10 kl. 19-21: Regnbågscafé i Hörnan. Maria Lindberg.
Middagsbön i Johanneskyrkan: må-fr kl. 12
9.11 Må bra dag för alla kvinnor: Högbergsgatan 10 E, vän. 2. Psykoterapeut Barbro Näse: Orkidé - att orka med vardagen man lever i. Skrattyoga med Hazel Salminen. Sista anmälningdag 1.11.2013 till barbro.ollberg@evl.fi 050-3800656 eller Nenne Lappalainen nenne.lappalainen@evl.fi 050-4010390.
Anteckningar under dagar av sorg: Monolog av Johan Fagerudd.

Föreställningar 29.10 kl. 19, 30.10 kl. 14 och kl. 19 på Klockriketeatern. Skillnadsgatan 7. Biljettpris: 15/10€.

MATTEUS
Matteus hemsida: www.matteus.fi
MATTEUSKYRKAN: Åbohusv. 3
Lö 26.10 kl. 10-10.45: lördags klapp & klang (2 vän), (9 mån-4 år med vuxen) med Anna Brummer. Ingen anm. Ingång via kansliet.
Lö 26.10 kl. 10-10.45: Musikverkstad (5-8 år med eller utan vuxen) denna gång nere i kyrkan. Orgelverkstad i kyrkan med Markus Malmgren. Ingen anm.
Lö 26.10 kl. 12.30-14: Kaffe på plattan utanför Matteuskyrkan. Behöver du en paus och något varmt inombords? Vill du bara tala med någon? Har du frågor som du funderar på? Eller vill du komma med och hjälpa till? Vi bjuder på gratis kaffe och bulle på gården utanför Matteuskyrkan. Kom och träffa aktiva i Matteus eller kom med och engagera dig. Vi finns till för varandra!
Sö 27.10 kl. 12: högm. Forsén, Mauriz Brunell. Söndagskola. Kyrkkaffe.
Sö 27.10 kl. 18: MU-mässa, Hallvar. Matteus Ungdom-mässa. En kort mässa med bönevandring, kyrkfika efteråt.
Må 28.10 kl. 18: kvinnor mitt i livet (2 vän). Ingång via kansliet.
To 31.10 kl. 13: torsdagsträffen, Hallvar (2 vän). En grupp för Dig som vill ha trevlig gemenskap med sång och samtal. Kaffeservering.
JOYKIDS FESTIVAL 9.11: Gospeldag för barn och ungdomar med Anna-Pia och Mikael Svarvar. Dagen startar kl. 13 med övningar, saft och middag och håller på till kl. 18.30. Dagen avslutas med en konsert kl. 19. Pris: 10 euro. Anm. senast 31.10 till kansliet 09-2340 7300 eller matteus.fors@evl.fi. Mera info: Daniela Forsén, tfn 050-414 7860.
BOTBYGÅRDS KAPELL, Botbygdsvägen 5
Lö 2.11 kl. 18: nattvardsgudstjänst med parentation. Anhöriga och närstående till våra avlidna församlingsmedlemmar hälsas varmt välkomna till denna nattvardsgudstjänst.
PETRUS
www.petrusforsamling.nu
fr 25.10:
- kl. 10 Babrytmik: i Månsas kyrka. Babrytmik för de allra minsta. Kaffe och smörgås efteråt. Rebecka Björk.
- kl. 10 Musiklek: i Hagasalen, Vespervägen 12 A. För 0-5 åringar med förälder. Kaffe och smörgås. Sussi Leskinen.
lö 26.10:
- kl. 10.30 Kvinnobrunch: i Hagasalen, Vespervägen 12 A. Talare är Amanda Audas-Kass.
sö 27.10:
- kl. 10 Festhögmässa: i Månsas kyrka, Skogsbacksvägen 15. Lassus, Björk, Hilli, Ahlberg.

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 8.54)

Fre 25.10 Erika Forsblom, Åbo **Lö** 26.10 8.53 Familjeandakt. Frälsarkransen med Henna Liljeström (repris från 21.4.2007). **Må** 28.10 Christer Romberg, Åbo **Ti** 29.10 Helene Liljeström, Sibbo **Ons** 30.10 Joanna Nylund, Helsingfors **To** 31.10 Anette Nyman, Pedersöre (repris från 14.3.2012).

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 25.10 Ulla Holmberg, Närpes (repris från 24.4.2012) **Lö** 26.10 17.58 Ett ord inför helgen, Jeppo kyrka. **Sö** 27.10 Hedvig Långbacka, Helsingfors **Må** 28.10 Karolin Högberg, Larsmo **Ti** 29.10 Tua Sandell, Helsingfors (repris från 19.1.2011) **Ons** 30.10 Henrik Nymalm, Borgå **To** 31.10 Bibelstudium över Första Johannesbrevet med Stig-Olof Fernström.

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 27.10 Gudstjänst med Nykarleby församling. Predikant: Albert Häggblom. Liturg: Harry Holmberg.

VEGA

HIMLALIV

Ett tilltal som fick konsekvenser

Museidirektör **Peter Didrichsen** berättar om hur tron fått en allt större betydelse i hans liv. Beskedet om en allvarlig muskelsjukdom fick honom att reflektera över sin gudstro. Yle Fem **sö** 27.10 kl. 20.30, repris **ti** 29.10 kl. 16.55.

Sång- och musikprogram. Festhögmässa för nya och avgående medarbetare. Festkaffe.

15.30 Puls-gudstjänst: i Hagasalen, Vespervägen 12 A, 2:a vån. Björk.

- kl. 18 Bibelstudium: i Malm kyrka. Bibelstudium över ett kapitel i Apostlagärningarna, samtal. Halvar Sandell.

ti 29.10:

- kl. 10 Musikk: i Malmkyrka. För 0-5 åringar med förälder. Kaffe och smörgås. Sussi Leskinen.

- kl. 13 Dagscafé: i Månsas kyrka. Samling för daglediga. Andakt, program, samtal, kaffe och lotteri! Bodil och Halvar Sandell.

- kl. 19 Förbön och tack: i Munkshöjdens kyrka, Raumovägen 3. Sjöman, Henrik Perret, Ahlberg.

on 30.10:

- kl. 13.30 Jubilarfest: i Kärböle, stora salen. Rut och Allan Franzén är talare. Marina Salonen, solist, Liisa Ahlberg, kantor.

- kl. 17 Familjegospel: Petruscentret, Vespervägen 12 A. En rolig kör för barn 0-100 år! Kaffe och smörgås för den hungrige kl. 16.30. Ledare är Rebecka Björk.

to 31.10:

- kl. 10 Musikk: i Munksnäs församlingshem, 2. vån. Bredviksvägen 10 D. Musikk för 0-5-åringar och föräldrar. Kaffe och smörgås efteråt. Rebecka Björk.

- kl. 13.30 Bibelettermiddag: i Hagasalen, Vespervägen 12 A, med Stig-Olof Fernström.

Sorgegruppen startar: tisdagen 5.11 kl. 18 i Petruscentret. Gruppen leds av pastor Niklas Bonde samt teolog och själavårdare Ruth Franzén. Vi delar tillsammans vår sorg och stöder varandra.

HELSINGFORS PROSTERI

Tomasmässa firas: onsdag 30.10.2013 kl.19 i Tomas kyrka Rönnevägen 16

Rubriken är "De heligas gemenskap". Predikan: Niklas Holmsten från Nybro, Sverige

Liturg: Kim Lück
Speaker: Bo Ekman
Förbönsledare: Ritva Saario

Textläsning: Kristian Thulesius
Musik: Sven Nygårds trio med Jannike Sandström

Möjlighet till bikt (18.30) Efteråt téstund. Välkommen! Helsingfors svenska ev. luth. församlingar

Gästspel på Klockrikeatern Skillnadsgatan 7 Helsingfors:

"Anteckningar under dagar av sorg" av C.S.Lewis. Bearbetning Johan Fagerudd. Monologen framförs av Johan Fagerudd. Föreställningar 29.10 kl. 19, 30.10 kl. 14 och kl. 19. (Skillnadsgatan 7.) Biljettpris: 15/10€.

Leva och lära-gruppen: samlas på Församlingarnas hus, Tredje linjen 22, den 19.11 och 17.12 (kl 13-15 i rum Ekelund). Vi samtalar och gör collage, pysslar med pärlor, diskuterar böcker osv. Kaffe/saft paus och andakt ingår, träffen är avgiftsfri. Ledare är Ulla Gripenberg och Kristina Jansson-Saarela, som är kontaktperson, tfn 09 2340 2540, e-post: kristina.jansson-saarela@evl.fi

Kyrkan i Helsingfors deltar i bokmässan 24-27.10.2013: Vår monter finns i det finlandssvenska kvarteret 7K50 tillsammans med KCSEA.

Kampens kapells öppethållningstider: Kampens kapell är öppet vardagar 7-20 och veckoslut 10-18.

Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072)

varje kväll kl.20-24. En webbase-rad hjälptjänst finns på adressen <http://evl.fi/natjour> Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!

DEUTSCHE GEMEINDE

So 27.10. 11 Uhr: Festgottesdienst, address: Korvatunturintie 2, Helsinki

INTERNATIONAL EVANGELICAL CHURCH Sunday Service in English

10.00: Mellumäki Parish Center, address: Korvatunturintie 2, Helsinki

14.00: Christ Church, address: Apollonkatu 5, Helsinki

16.30: Espoo Cathedral Parish, address: Kirkkoranta 2, Espoo

Sunday School arranged. Join us for church coffee after the service!

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO Kärnord i gudstjänstlivet: Stillhet - närvaro - budskap www.esboforsamlingar.fi

Högmässor söndag 27.10: Esbo domkyrka, Kyrkparken 5, kl. 12.15 skördegudstjänst. Jäntti, Bengts, Wikman. Kyrkkaffe i församlingssgården, Kyrkstr. 2. Mikael Paqvalen, konsult i egenföretagarfrågor, kioskföretagare och sommarpratere i Radio Vega, talar om småföretagsamhet. Handarbetsklubben säljer ekomjöl och handarbeten till förmån för internationell diakoni och mission.

Karabacka kapell, Karabackav. 12, kl. 10. Jäntti, Wikman. Vi firar Rejäl handels söndag. Kyrkkaffe. Sökö kapell, Sökögr. 3, kl. 15. Ahlbeck, Malmgren. Kyrkkaffe.

Tro på Livet! Inledning och diskussion om kristen tro. Kom med du som vill andas in i livstro. Olars kyrka, Olarsbacken 4, svenska sidan, **ti** 29.10 kl. 18-20. Tema: Frihet - Jesus Kristus. Ingen förhandsanm. Mer info: kyrkoherde Roger Rönnberg, roger.ronnberg@evl.fi, 0400 425 257.

Livsmodsdagar: Hvittorps lägercentrum, Hvittorpsv. 245, Masaby, 28-29.11. Pris 30 €. Vi börjar **to** kl. 11 och avslutar med middag **fre** kl. 17.

Vila, god mat, andakt, diskussion, gemenskap, promenader. Kyrkoherde Roger Rönnberg talar om Ljuset i mörkret. Samtalsterapeut Inger Sjöberg talar om beteendemönster som kan begränsa livet, känslor som vi kan fastna i och hur vi kan söka oss närmare vår egen unika kärna. Transport vid behov. Ta med lakan om du övernattar. Anm. senast 15.11: Majvi Andersson-Sjögren, 040 531 1044 Synnöve Heikkinen, 040 547 1856, Bea Karlemo, 040 513 0828.

Yhdessä enemmän - mera tillsammans: Köpcentret Iso Omena **lö** 26.10 kl. 11-15.30. Församlingen har ett bord där vi presenterar vår verksamhet.

Lördagskaffe för vuxna utvecklingshämmede: Karabacka kapell, Karabackav. 12, **lö** 26.10 kl. 15-16.30, Heikkinen.

Kretsar för pensionärer & daglediga kl. 13-15: Köklax kapell **ti** 29.10, Karabacka kapell **to** 31.10.

GRANKULLA

To 24.10 kl 10 Samtal kring tro: i övre brasrummet.

Kl 10.30 Förbön med lovsång: i övre brasrummet.

Kl 19-21 Facebook mottagning: **Fr 25.10 kl 10-12 Välkommen till bön:** i Grankulla kyrka. Vi ber tillsammans, du kan ta med böneämnen och du får personlig förbön om du vill. Frihet att komma och gå den tid man kan mellan kl. 10-12. På torsdag Bönedagen 24.10 uppmuntras vi att be på egen hand och på fredag tillsammans.

Sö 27.10 kl 12 Högmässa: predikan Anna-Lena Särs, Carola Tonberg-Skogström, Heli Peitsalo, Furahäkören medverkar. Församlingens nya missionär Anna-Lena Särs berättar om sitt kommande missionsarbete i Senegal. Kyrkkaffe i nedre salen.

Kl 12 Söndagsskola: i övre brasrummet.

Må 28.10 kl 18.30 Konsert: i Grankulla kyrka, Bach på harmonika, 6 franska serier. Mika Väyrynen, harmonika. Biljetter 25/15 euro.

Ti 29.10 kl 9.30 Familjelyktan: i Sebastos, Yvonne Fransman.

Kl 9.30-11 Diakonimottagning: och brötdelning.

Kl 14.30 Tvåspråkig mentalvårdsgrupp: i Sebastos.

Kl 18 Damkören Grazia: i övre salen.

On 30.10 kl 13.30 Kyrkosyfoeningen: i övre brasrummet.

Kl 17.30 Mammornas smyckeskväll: i dagklubben.

Kl 21 Konsert: i Grankulla kyrka. Far, son och två instrument, musik av J.S. Bach och C.P.E. Bach. Aapo Häkkinen, cembalo och klavikord. Biljetter 25/15 euro.

To 31.10 kl 10 Samtal kring tro: i övre brasrummet.

Kl 10.30 Förbön med lovsång: i övre brasrummet.

Kl 18.30 Bibelkväll: i Sebastos. **Kl 19-21 Facebook mottagning: Församlingsretreat 8-10.11:** på Snoan med biskop em. Erik Vikström. Tema: I Guds ords ljuserapi. Anmälningar till pastorskansliet (09) 5123 722 senast 1.11.

KYRKSLÄTT Söndagsskolorna för barn: **lö** kl. 10 på Lyan och **sö** kl. 12 i Kyrkslätt kyrka.

Sjöjdgruppen för vuxna: **lö** 26.10 kl. 13 i Sjöskulla skola, Sjöskullavägen 285. Biltransport kl. 12 från församlingshemmets i centrum parkeringsplats. Info: Rune Lith, tfn 0500 687 023.

Högmässa: **sö** 27.10 kl.12 i Kyrkslätt kyrka. Lovén och Joki. Speciellt har årets jubilarer inbjudits. Efter högmässan lunch för de inbjudna i församlingshemmet.

Seniorgruppen - samtalsgrupp för män: **må** 28.10 kl. 13.30-15.00 på Mikaeligården i Hindersby, Doktorstigen 5. Gäst är kyrkoherde Lars-Henrik Höglund. Info: Birgitta Lindell tel. 040 376 1489

Sång och bön: **må** 28.10 kl. 18.30 i koret i Kyrkslätt kyrka.

Tovnings- och litteraturgruppen: **ti** 29.10 kl. 17 i Oasen.

Kyrkoherdeämbetets tfn (09) 8050 8292: Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi **Mera info på** www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS

Sö 27.10: Gudstjänst kl.10.30 i Pyynikki församlingshem, Kim Rantala, Marianne Hesthammer. Kyrkkaffe!

Ti 29.10: Mammor, pappor o barn kl 10 SvG

Ti 29.10: Tisdagsklubben SvG kl 13.30-14.30 och kl 14.30-15.30

Ons 30.10: Diakonikretsen kl 13 SvH, vi besöker Vapriikki-museet.

VANDA

Familjecafé: **fre** 25.10 kl. 10-12 i Dickursby kyrkas konferensutrymmen, Stationsvägen 12.

Högmässa: **sö** 27.10 kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars. Martin Fagerudd, Nina Fogelberg.

Högmässa: **sö** 27.10 kl. 12 i S:t Martins kapell. M.Fagerudd, N.Fogelberg.

Familjecafé: **må** 28.10 kl. 9-11.30 i Myrbacka kyrka, Strömfåravägen 1.

Foibe pensionärskrets: samlas må 28.10 kl. 14 i Foibe servicehus, brasrummet. Andakt, program och kaffeservering.

Sjöskog diakonikrets: samlas **ti** 29.10 kl. 13 hos Maja Åkerlund-Wickström.

ViAnda-kören: övar **ti** 29.10 kl. 13.30 på Helsinggård. Konungsv. 2 i Dickursby.

Allsång på Folkhälsanhuset: **on** 30.10 kl. 14. Gunnar Weckström är allsångsledare med Nina Fogelberg vid pianot.

Missionskväll: **on** 30.10 kl. 18-20 i Bagarstugan, Kurirv. 1. Kvällens gäst Marika Björkgren-Thylin berättar om läskunnighetsarbetet i Senegal och den pågående Utjämningskampanjen.

Sottungsby-Häkansböle pensionärskrets: samlas **to** 31.10 kl. 13 i Häkansböle kyrka, Häkansbölev. 48.

Alla helgons dag: **lördag** 2.11 i Helsing kyrka S:t Lars, Kyrkov. 45 Stilla musik kl. 14.30 med Heidi Åberg-Ylivaara, violin och Nina Fogelberg, sång&orgel.

Välkommen att vila i kyrkbänken en stund med musik och dina egna tankar. Musik från kl. 14.30 till en stund innan gudstjänstens början.

Gudstjänst kl. 16 till de dödas minne: parentation över dem som avlidit och jordfästs Alla helgons dag 3.11.2012 - Alla helgons dag 2.11.2013

Martin Fagerudd, predikant och liturg. Nina Fogelberg, kantor. Heidi Åberg-Ylivaara, sång.

RASEBORGS PROSTERI

BROMARV **Sö 27.10 kl. 13.00:** Gudstjänst, Bo Ekström/Per Lindgård.

EKENÄS

Högmässa: **sö** 27.10 kl.10 i Ekenäs kyrka, A.Lindström, T. Nordström. Heidi Sandström medverkar med sång.

Konsert: **sö** 27.10 kl.18 i Ekenäs kyrka. Pentti Hildén, gitarr. Fritt inträde - program 10 €.

Se hela annonsen i VN samt på www.ekenasforsamling.fi

HANGÖ

Sö 27.10 "Nalle-gudstjänst" i Hangö kyrka kl. 15: T. Sjöblom, R. Näse. Dagklubben o förskolans barn deltar med både nalle och sång. Efter gudstjänsten kyrksaft på läktaren i kyrkan.

Lö 2.11 Högmässa på Alla helgonsdag kl. 12: i kyrkan, A. Laxell, A-S. Nylund, R. Näse. Gospelkören medverkar. Ljuständning för alla församlingsmedlemmar som avlidit 1.11.12-31.10.13.

INGÅ

To 24.10 kl 9.30: familjecafé i församlingshemmets källare. Karin Eklund.

To 24.10 kl 13.00-15.00: församlingsträff för pensionärer och daglediga i församlingshemmet. May Lindström.

To 24.10 kl 17.00-19.00: seminarium i församlingshemmet angående Ingå församling och framtidens kommunsammanslagning. Medverkande: kommundirektör Jarl Boström, kommunfullmäktiges ordf. Kristian Jernström, kommunstyrelsens ordf. Marie Bergman-Auvinen och kyrkoherde Anders Laxell. Kaffeservering.

To 24.10 kl 19.30: kyrkofullmäktiges sammanträde i församlingshemmet.

Fre 25.10 kl 18.00-24.00: ungdomshuset öppet. Solveig Björklund-Sjöholm, Maria Westerlund.

Sö 27.10, 23 s. e. pingst, 10.00: skördemässa i Ingå kyrka. Torsten Sandell, liturg, Rabbe Sandell, predikan, Marianne Gustafsson Burgmann, DoReMingå och Rolf Sonntag, Ingå lantmannagille.

Efter mässa kaffe i församlingshemmet med föredrag: Ingå kyrkby i forna tider (K. Westerholm).

Ons 30.10 kl 17.00-19.00: Emma-café i ungdomshuset. Solveig Björklund-Sjöholm.

Verksamhet på finska: **Ti 29.10 klo 17.30-18.30:** varhaisuorten kerho Rantatiellä. Jenni Kainulainen.

Ke 30.10 klo 16.45: rukouspiiri Bläckhornetissa.

Ke 30.10 klo 18.00: raamattupiiri Bläckhornetissa

KARIS

Förbön och lovsång: **To** 24.10 kl. 19 i S:ta Katarina kyrka.

Gudstjänst: **Sö** 27.10 kl. 10 i S:ta

Samtal om kyrka & tro

I år bjuder Finska missionssällskapet, Fontana media, Helsingfors församlingar och Kyrkans central för det svenska arbetet på en mängd intressanta samtal på Helsingfors bokmässan 24-27.10, monter 7k50.

Detaljerat program med datum och tider hittar du på evl.fi/bokmassa

Plock ur programmet:

Skriv ditt liv, **Maria Sundblom Lindberg**

Provsmaka nya psalmer, **Anna Maria Böckerman**

En liten skillnad, **Sandra Strömvall** och **Carolin Ahlqvist**

Namngivning eller dop? **Camilla Ekholm** och **Hedvig Rask**

Rättvist?! - om etisk handel, **Eva Nilsson** och **Lotta Staffans**

Matglad eller matvägrare? **Sofia Torvalds** och **Edith Witick**

Min mission - gör världen bättre, **Camilla Skrifvars-Koskinen**

Kyrkan i media - media i kyrkan, **Jens Berg** och **Carin Göthelid**

Kyrka för alla, kyrka för mig, **Björn Vikström** och **May Wikström**

Fred är vägen till fred, **Jan Edström**, **Laura Lodenius** och **Fredrik Portin**

Räcker två dagar? - om söckenhelger, **Gustav Björkstrand** och **Pekka Haavisto**

Vi finns
i monter
7k50

Välkommen!

ALLSÅNG I ÅBO

Så kan psalmen låta

Vilka psalmer lär sig dagens barn? Lördag 26.10 kl. 18 ordnas en allsångskväll i Mikaelsskyrkan i Åbo med ”de vackraste barnpsalmerna”. Kvällen avslutar Åbolands prosteris barnkörsdag i Åbo och utgår från ett urval av psalmerna som ingår i PsalMedaljeSkøj-projektet.

Psalmsången lyfts nu upp av kyrkomusikerna och barnköreerna i Åboland och Åbo svenska församlingar. Barnkörer från församlingarna i Åboland uppträder och Åbolands kyrkosångskrets är arrangör för allsångskvällen.

Katarina kyrka. Voxmix med-verkar.

Högmässa: Sö 27.10 kl. 18 i Svartå kyrka. Kyrktaxi från periferin. Lämna din beställning till pastorskansliet tfn 019-2793000, senast torsdag 24.10 kl. 14.
Tisdagens mission: Ti 29.10 kl. 14 i Servicehuset.

● SJUNDEÅ

Kvinnobrunch: lö 26.10 kl. 9.30-12 i Capella. Kyrkoherde Maria Venhola berättar om sin tid som kyrkoherde på Gotland. Kom med och fundera tillsammans hur vi kunde skapa ett nätverk för kvinnor i Sjundeå. Anmälan och info tel. 0405 336 946 Gun Venäläinen senast 24.10.

Mässa: sö 27.10 kl. 12 i kyrkan, Maria Venhola, Gun Venäläinen, Pami Karvonen. Anmälan till skriftskolan efter mässan.

Tvåspråkiga gruppen för mental hälsa: ti 29.10 kl. 15 i Capella, Gun Venäläinen.

Kyrkobroderarna: ti 29.10 kl. 16 i församlingshemmet, Ismo Turunen.

Sångstunden: to 31.10 kl. 10 i Capella, Ros-Mari Andberg. Skjuts kan ordnas vid behov, kontakta Gun Venäläinen.

Bönegruppen: to 31.10 kl. 18 i Capella, Gun Venäläinen.

● SNAPPERTUNA

to 24.10 kl 13.30: Dagträff i prästgården. ”Världsfred och rättvisa” medverkande Markus Weckström mfl. Välkomna!
to 24.10 kl 18-21: ungdomskväll i Langansböle
sö 27.10 kl 12: gudstjänst med Tom Bergman och Pia Nygård
ti 29.10 kl 9.30-11: familjekafé i Langansböle
on 30.10 kl 16: barnklubb i Langansböle

● TENALA

Sö 27.10 Skördefest: Familjegudstjänst kl. 16 (Obs tiden!), Johan Westerlund, Sofia Lindroos, Tom Blomfelt m.fl. Efteråt kyrkkafe och auktion av donerade skördeprodukter. Ge också du en gåva, eller kom på uppköp!
Ti 29.10 kl. 13: Missionskretsen i församlingshemmet.
To 31.10 kl. 18: Bönekväll i församlingshemmet.

ESBO STIFT

● LOJO

Måndagar: övar församlingens kör i Virkby kyrka kl. 17.30-19.00. I ledning av Katja Wiklund.
Lö 2.11. kl 13.00: Alla helgons dags högmässa i Lojo kyrka. Uppvaktning vid minnesmärket efter mässan. Kyrkkafe och kyrktaxi.
Lö 2.11. kl 16.00: Alla helgons dags tvåspråkiga andakt i Virkby kyrka.
Ti 5.11. kl 13.30: Svenska kretsen samlas i Virkby kyrka. Raimo Kuismänen och Mari Nurmi.
Vid behov av taxi: till gudstjänst, mässa eller svenska kretsen kontakta chauffören Marko Kytölä tel 040 546 5549 senast dagen innan. Taxin kostar 5,00€ tur och retur

MISSIONSSAMLING I HELSINGFORS

Vad är viktigast i missionen?

Rörelsen Kom alla har inbjudit företrädare för kyrkans mission att svara på frågan ”Vad är viktigast i missionen?”. Verksamhetsledare **Seppo Rissanen** från Finska Missionssällskapet, generalsekreterare **Markku Kotila** från Bibelsällskapet, missionsdirektör **Pekka Mäkipää** från Säningsmannen, personalför **Marko Pihlajamaa** från Budbärarna och kyrkans missionssekreterare **Risto Jukka** har hörsammat inbjudan.

Lördag 26.10 kl 13.00 i Alphöjdens kyrka, Kotkag. 2. Samlingen är öppen för alla. Samtal kring kaffeborden.

Lö 16.00: Pysselcafé för Nordkorea i Församlingshemmet.
Sö 27/10 11.00: Gudstjänst, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.
Må 28/10 12.00: Träff för närstående-vårdare och anhöriga i Församlingshemmet.
Må 28/10 16.00: Bibelstudie- och bönegrupp i Församlingshemmet.
Ti 29/10 19.00: Kyrkofullmäktige i Församlingshemmet.
On 30/10 13.00: Silvergruppen i Församlingshemmet. Sång och tal, teol. stud. Frank Isaksson.
To 31/10 13.00: Molpe missionssyfoering i Bykyrkan.

KRISTINESTAD

kristinestadssvenska församling fi KARÄTRÄFF: fr 25.10 kl 19 i L.fjärds förs.hem. Oa Lönnbäck m.fl.
Möte: lö 26.10 kl 19 i Uttermossa byagård, Kurt Hjulfors, Saarinen, Nilsson
Gudstjänst: sö 27.10 kl 10 i Lappfjär, Hjulfors, Eklöf, Nilsson
Högmässa: sö 27.10 kl 8 i Sideby, Saarinen, Nilsson, Glädjedropparna, kyrkkaffe
Missionssyfoering: on 30.10 kl 13 hos Sonja Lindberg i Skaftung
Kvinnogrupp: to 31.10 kl 18 i Sideby
Pärbandet: fr 8.11 kl 19 samling för kvinnor i L.fjärds förs.hem. Gäst: Anki Ekman, tema: från mörker till ljus. Anmäln senast 5.11 till pastorskansliet 06-2210173

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi
Kyrkan: 23 sö e pingst 27.10 kl 10 Guds-tjänst Lassus, Kronlund. To 24.10 kl 18 Fredsbön Sö 27.10 kl 18 Förbön och lovsång.
Väster-Yttermark bönehus: sö 27.10 kl 13 Gudstjänst.
Näpnäs bönehus: to 24.10 kl 18 Årsmöte. Sö 27.10 kl 18 Sångkväll.
Arbetscentralen: fr 25.10 kl 12.30 Träffpunkten.
Luthergården: on 30.10 kl 10.30 Samtalsgrupp för män.
Rangsby bykyrka: to 24.10 kl 20 Årsmöte.

PÖRTOM

Tor 24.10 kl. 13: Pensionärsamling i förs.h. A.K. Källros ”Min resa till Kina”. Norrgård, Sundqvist, Lidman pensionärskören.
Sön 27.10 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan, Sandin, Wikstedt.
Ons 30.10 kl. 9.30-10.30: Föräldra-barngruppen i kyrkan. Enlund
Ons 30.10 Nattdav: kl. 14.30 Servicehemmet. kl. 15.15: Pörtehemmet. Sundqvist, Lidman.

ÖVERMARK

Sö 27.10 kl. 10: Gudstjänst, Sandin, Wikstedt. Efteråt servering för konfirmanderna i förs.h och undervisning.
On 30.10 kl. 13: Symöte i Frönäs hos Dorothy Ågren, Norrgård.
To 31.10 kl. 10: Bön i förs.h.
To 31.10 kl. 14: Andakt med nattdav på Alvina.
To 31.10 kl. 15: Andakt med nattdav på Solgärdet.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Fr kl 20: Ungdomskväll i församlingshemmet. Mera info på Facebook.
Sö kl 14: Gudstjänst, Seppo Tupeli, Björklund, Brunell.
Må kl 10: Föräldra-barn i församlingshemmet, Stenberg.
On kl 18: Kyrkokören övar i församlingshemmet.
Församlingspastorn har semester 24-30.10.

KORSHOLM

Möte på Kronvik lägergård: lö kl 18, Ingmar Rönn, servering.
Familjegudstjänst: sö kl 10 i kyrkan, Lindblom, R-M Friman, Nordqvist-Källström, Westerlund, Lilla barnkören, Körskolorna, Tölby söndagsskola. Kyrkkafe.
Öppen dagklubb: må kl 9.30 i Singsby UF-lokal.
Musikskolans matiné: ons 30.10. kl 18 i Sockenstugan.

KVEVLAX

Surprise övar: to kl 15.30 i fh.
Barnkören övar: to kl 18 fh.
C.S. Lewis-studiekrets: to kl 18.30 i ds, ”Hästen och hans pojke”, B-E Rönn.
Kyrkokören övar: to kl 19 i fh.
Manskören övar: to kl 20.30 i fh.
Välgörenhetskonsert: lö kl 18 i kyrkan, Anna-Stina Strand, Mikael Svarvar, Damkören Cayenne, Jan-Mikael Thölix, andakt, servering. Arr: Estlandskommittén.

Högmässa: sö kl 18, Henrik Östman, Yngve Lithén.
Ekumenisk bön: må kl 9 i Krubban.
Bön för bygden: må kl 19 i Elim.
Öppet hus för tonåringar: on kl 18-21 i Fryen.

MALAX

Syfoeringen: OBS! Ingen syfoering to 24.10 i FH.
Familjemässa: med lunch sö 27.10 kl 11 i FH. Sångarna och Dagklubben medv. Tornberg, Brunell.
Programafton: sö 27.10 kl 18 i kyrkan. Finlandia Order of Runeberg sångkör och folkdanslag. Aftonandakt. Kollekt.
Frälsarkransövning: to 31.10 kl 18 i KH. Servering.
Träffpunkt Socken: onsdagar kl 10-14. Aktiviteter, samvaro och soppa för daglediga. Välkommen!
Må bra dag för ensamma äldre: on 6.11.2013 kl 10-15 i KH i Malax. Det blir trevlig samvaro med program och sång, lunch 5 euro. Transport ordnas om så behövs. Välkomna!
Arr. Malax församling och Folkhälsans förbund
Anmälan senast fredag 1.11 till diakon Patricia Strömbäck, 050-3381059 eller Folkhälsans Camilla Westerlund, 050-4030074.

PETALAX

Gudstjänst: sö 27.10 kl 11 Björklund Mats liturg, Tupeli Seppo predikan, Brunell Peter
Andakt: 31.10 kl 13.30 i pensionärshemmet, Björklund

REPLÖT

Skördefest 27.10: Replot Martha och församlingen. Skördegudstjänst kl. 10 i Replot kyrka. Lunch kl. 11 med Kälöldr-märk och Finnbärskräm. 8 euro vuxna. Intäkterna går till fadderbarn i Indien och Litauen. Taxi från Björkö. **VÄLKOMMEN!**
”Vi över 60” samling: i Replot försh. ons 30.10 kl. 13. Föreläsning: ”Finlandssvenska ättlingar i USA”, Pernilla Holmgård. Andakt Henrik Östman, musik Michael Wargh.

SOLF

Skriftskola: lö kl. 9.30.
Samtalskväll: lö kl. 19 i fh. ”Kärnan i kristen tro: Bibeln”, inledning Karl-Erik Borg. Servering fr. kl. 18.30. Arr. Kyrkans Ungdom
Gudstjänst: sö kl. 10, Henrik Östman, Karolin Wargh.
Måndagssamling: må kl. 13.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN
Orgelkonsert: lö 26.10 kl. 18. Sven-Olof Ray, orgel, Monica Heikius, sång. Fritt inträde. Kollekt.
Högmässa: sö kl. 13, Janne Hänninen, Mikael Heikius.
Morgonbön: to 31.10 kl. 9, Janne Hänninen, Dan Andersson.
BRÄNDÖ KYRKA
Sunday Service: at 1 pm, Gunnar Särs, Dan Andersson.
GERBY FÖRSAMLINGSGÅRD
Söndagsskola för hela familjen: sö kl. 10.30, Tia-Maria Nord, Mikael Heikius. Lunch.
DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
Dans i heligt: rum sö kl. 19, Siv Jern.
SUNDOM KYRKA
Välgörenhetskonsert: sö kl 18, Singsby sångkör, Wasa bygdekör, dir. Jenny Mendelin, Sundomkören, dir. Monica Heikius. Andakt: Janne Hänninen. Kollekt för Syriens flyktningar via Kyrkans utlandshjälp.

VÖRÄ

Gemensamt
To 7.11 kl. 13: Gemensam Vi över 60 i Vörä fh. T Klemets, B-E Granlund, Y Granlund, Granholm, Nyman, Nuuja. Taxi fr. Maxmo: anmä till Brors Taxi tfn 050 0366670 (skärgården) eller Nordlings Taxi tfn 0500 260052 (fastlandet), senast 6.11. Buss fr. Oravais: Osterby, Mälarsv.- Gullbackv. kl. 11.20, Stubbrösl via Eljasus 11.30, Seiplax 11.35, Tallåsen 11.40, Karvat, Ulvis 11.50, Kyrkbyn 12.00, Kimo 12.10, Komossa 12.20, Keskis 12.30.
Vörä
Sö 27.10 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Leif Snellman, Granholm.
Sö 27.10 kl. 12: Finsk gudstjänst i kyrkan. Leif Snellman, Granholm.
Ti 29.10 kl. 14: Symöte i Bertby bönehus.
On 30.10. kl. 13: Missionsringen i fh. Linneå och Inga-Britt Klemets berättar om resan till Kenya.
On 30.10. kl. 17.15: Bibelsits i Rökiö skola. Också barn välkomna med!
Oravais
Sö 27.10 kl.18: Kvällsmässa i kyrkan. L

KONSERT I HELSINGFORS

Var inte rädd för mörkret

På Allhelgonadagen den 2.11 kl. 15 ger Eviva en sakral konsert i Kasbergets kyrka tillsammans med Damkören SALT från Stockholm.

Under allhelgonahelgen går våra tankar till dem som inte längre finns bland oss och till dem som har det svårt. Musiken under konserten är stillsam och hoppfull men samtidigt fylld av dissonanser och kontraster. Konserten har fritt inträde men programbladet kostar 10 €. Intäkterna går till Kvinnolinjen, en landsomfattande telefonjour för kvinnor och flickor som blivit utsatta för våld eller hot.

Snellman, Streng, gudstjänstgruppen. Kvällsté i Fh.
On 30.10 kl. 13: Kyrkosyfoeringen i Fh.
Maxmo
Sö 27.10 kl. 12: Gudstjänst i Maxmo kyrka. Granlund, Bäck.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE
To 24.10 kl.18.30: Bibelsits i Ytteresse bönehus
-kl. 18.00: Sångstund med GloriEss i Esselunden
Fr 25.10 kl.19.00: Stugokväll i Församlingsstugan, Wikblad
Sö 27.10 kl.10.00: Högmässa. Granlund, Johansson, pred. Tore Jungerstam
-kl.14.00: Gudstjänst i Signegården, Granlund, Johansson. Pensionärskören medverkar.
-kl.14.00: Sammankomst i Punsar bönehus
Må 28.10 kl.13.30: Symöte i Henriksborg, Portin
Ti 29.10 kl.17.30: PoP-Klubb i Församlingsstugan, Wikblad

JAKOBSTAD

To 18: SLEF:s missionsafton i FC, Bengt Forsblom.
19: Kvinnocafé i FC. Filmkväll.
LFF:s höstmöten i Pedersöre kyrka 25-27.10.
Lö 18: Nattdavsmässa, Timo Saitajoki, Hans Häggblom, Kaj Granlund.
18: Sångkväll med Vestanlidgårdens strängband i FC.
18: Smaka och se – kvällssamling för vuxna och barn på Pörkenäs. Knyttkalas, lovsång, andakt Bertel Häger.
Sö 12: Gudstjänst i kyrkan, Björk, Östman, Jacob Gospel. Efteråt föräldrasamling för skriftskola 3.
18: Fokus i FC, förböns- och lovsångskväll.
Ti 13: Tisdagssamling på Station I, Charles Isaksson.
On 18: U-klubbens andaktsstund i Johanneskapellet, andakt Gun-Maj Näse. Efteråt servering i FC.

KRONOBY

Mässa: fr 25.10 19.00 i kyrkan, Anders Store. Skolungdomsveckans avslutning
Möte: lö 26.10 19.00 i fh, Bernhard Söderbacka
Gudstjänst: sö 27.10 10.00, Ventin, Ellfolk-Lasén
Möte: sö 27.10 14.00 i Söderby bönehus, Albert Häggblom, sångprogram
Kyrkosångkretsens höstkonsert: sö 27.10 19.00 i Larsmo, mera info Larsmo förs.
Nattdav: to 31.10 15.00 Sylviahemmet, 15.30 Storågården
Skriftskola: to 31.10 18.00-20.30 i fh
Kyrklunch DUVK: lö 2.11 11.30-14.00 10 €. Anm till kansliet kronoby.forsamling@evl.fi eller 8345016 senast 29.10.

LARSMO

To 24.10 kl. 18 (Obs tiden!) Karagruppen: samlas vid Erikssons på Åsbackavägen 164 i Ytteresse. Gemensam avfärd från Holm bönehus kl. 17.30. Sture Nyholm medverkar.
Lö 26.10 kl. 19 Lördagssamling: i församlingshemmet. Jorma Aspegren från Karleby medverkar. Barnpassning. Servering.
Sö 27.10 kl. 10 Gudstjänst: Lassila, Wiklund, sång av Septimen och Oktaven. Kyrkvärd: Byggmästar, Strömsholm. Kyrkkaffe.
- kl. 19 Sångfest i Larsmo kyrka: Kyrkokörer från hela prosteriet, dir. Marguerithe Sandstedt-Granvik, Kantorskören, dir. Christian Ahlskog och Michael Ford, saxofon inbjuder oss till härlig sångfest i söndagskvällen. Andakt, kontraktsprost Hans Häggblom. Välkomna med!

NEDERVETIL

Andakt: i servicecentret fr 13, Harry och pensionärskören.
Mässa: fr 19 i Kronoby kyrka, Store, Skolungdomsveckans avslutning.
Kvällsgudstjänst: sö 18 i fh, Timo Saitajoki, Katrin och ungdomarna.

NYKARLEBY

NYKARLEBY
Sö kl 18 Kvällsgudstjänst: kyrkan, Edman, Ringwall
Må kl 13 Missionssyfoering: fh
-kl 13.30 Socklot missionskrets: i bönehuset
-kl 18 Kenyamission: fh, Albert Häggblom
-kl 18.30 Pappa-barn kväll: vid Sparvboets villa. Reflexspårning.
-kl 19.30 Forsby-Kyrkoby missionskrets: hos Gunnell Löv
To kl 13 Pensionärsamling: fh, Håkan Vikström medverkar
MUNSALA

Fredagslunch kl 11-13: i fh. Ulf Smedberg, tema ”Rotesoldaternas äktenskap och några soldatstjälare i Munsala”.
Lö kl 10-14.30 Konfirmanderna gemenskapsdag: fh.
Sö kl 12 Gudstjänst: pred. Kaj Fagerholm, Forslund, Lönnqvist. Efteråt fest för inbjudna 75-åringar i fh.
On kl 13.30 Symöte: prästg. Forslund medverkar.
To kl 14 Nattdav för äldre o rörelsehindrade: i fh. Anmä för taxi senast må 28.10 till Bojan, tfn 040-147 0121.
JEPPÖ
Fr kl 9 Krattningstalko: vid kyrkan o begravningsplatsen
-kl 19 Ungdomssamling: Loftet
Bibelhelg 26-27.10 i bönehuset:
Lö kl 13 Bibelstudium: Albert Häggblom, tema: Esra som väktare på Sions murar.
-kl 14.30 Möte: Albert Häggblom, sång Ingmar Heikius o Rolf Hjort
Sö kl 10 Högmässa: i kyrkan, pred. Albert Häggblom, lit. Holmberg, Lönnqvist. Sånggrupp. Radiering.
- kl 10 Söndagsskola: i fh, varje söndag
Ti kl 19 Bibelsits: i fh

PEDERSÖRE

Samtalskväll för kvinnor: Idag, To 19 i Källby församlingssal
Andakt i Pedersheim:
- Fr 14 Näse
- To 31.10 kl. 17.30 Källby fridsfoering
Ungdomskväll med konfirmandspecial: Fr 20 i Bennäs kyrkhem, Stefan Erikson
Höstmöten: FR-SÖ i kyrkan, Skutnäs bönehusfoering
Sångkväll: Lö 19 i Forsby bykyrka. Forsby sångkör, Erikson, Sandstedt-Granvik
Gudstjänst: Sö 10 i kyrkan, lit. Erikson, pred. Gösta Sundelin, manskören Adorate med dir. N-O Frantz, Sandstedt-Granvik
Kvällspredikan: Sö 18 i Källby bönehus, Tore Jungerstam
Träff med bibelläsning och diskussion: Ti 19 i Bennäs kyrkhem
Nattdavsgudstjänster:
- Ti 14 i Pedersheim, Erikson, Sandstedt-Granvik
- On 13.30 i Flyngårdets pensionärshem, Erikson
- On 14 i Hedbo seniorboende, Häggblom
Symöten:
- Må 13 i Bennäs kyrkhem
- Ti 13 hos Elisabet Emet i Lövä, Eklund

PURMO

KU: senordag to 24.10 kl 13 i Kyrkhemmet. John Vikström, kyrkokören m.fl och sedan
Nattdavsmässa: i kyrkan ca kl 15.30 (Till mässan ingen förhandsanmälan!)
Gudstjänst: sö 27.10 kl 10 i kyrkan. Bernhard Söderbacka predikar. Khden o kantorn. Kyrkkaffe med program i kyrkhemmet. Hälsning från Kenyamis-sionens 50-års jubileum i Kenya (Sandströms). Försäljning av hembakat.
Missionssamling: i Lilby pens.bost ti 29.9 kl 13
Andakt med nattdav: i Purmohemmet to 31.10 kl 14.
Tema kväll: to 31.10 kl 19 i Ävist. Johan Klingenberg talar om ”nyandlighet”.
Församlingslunch: sö 3.11 kl.12. Anm. senast må 28.10 till 0403100465, efteråt
Gudstjänst: i Kyrkhemmet kl. 13. Matthias Forsblom, khden och kantorn m.fl.

TERJÄRV

Beta-kurs: to 24.10 kl 18, förs.h, Daniel Norrback, Tema: Att leva i Guds välsignelse.
Ungdomsmässa: i Kronoby kyrka. A. Store, fr 25.10 kl 19. Skjuts hem till Terjärv ordnas.
Skriftskoldag: i förs.h. lö 26.10 kl 10.
Familjemässa: i kyrkan sö 27.10 kl 11 (OBS! Sommartiden slutar) khden, kantorn, Barnkören.
Söndagslunch, köttisoppa, tårta och kaffe. Brödförsäljning, förs.h.
Finsk mässa: sö 27.10 kl 18, Raimo Asp-fors, Raija-Leena Kentala-Polso.
Missionscafé: ti 29.10 kl 13, Alf Lönnqvist med hemlig gäst, förs.h.

<http://sanktjohannes.info>
27.10 kl 13 gudstjänst i Lepplax bykyrka. Kyrkkaffe.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Andra årets teologie studerande kvinna önskar hyra en etta med kök eller kokvrå inom cykelavstånd från teologiska fakulteten i Åbo från årsskiftet.

Cathrine 050 3454 674

Arbetande ung kvinna söker bostad, 2 rum + kök. Esbo/Vanda, nära ring 3:an. Tel. 0405552229

Skötsam fjärde årets ekonomistuderande med stabil inkomst söker boende i centrala Helsingfors. Rökfri, inga husdjur. Ring 040-5282188.

Skötsam, rökfri studerande utan husdjur önskar hyra i västra, södra el mellersta Hfors från 1.2.14. Max 500€/mån. Tel: 0504338599

Två rökfria studerande söker tvåa/trea från området kring Berghäll, Tölö och Rödbergen, för ca 1000€/mån. Tel. 040-9602989

Lugn, skötsam Fil.mag med liten dotter önskar hyra tvårummare i Hfors, Esbo el Grankulla fr.o.m 1.12.2013. Vänligen ring Jennifer, 0405279916.

Djur- och rökfritt studerandepar söker efter hyresbostad på minst 50m², från området Mejans-Brunakärr med omnejd. Kontakta gärna! Sanna, 040-5426726.

Skötsam och rökfri dipl.ing. studerande utan husdjur önskar hyra etta i Hfors centrum. 050-5327153

Studerande ung kvinna söker bostad i Helsingfors fr.o.m. 1.1. Jag är skötsam, rökfri och har inga husdjur. 044-0202096

UTHYRES

Teologi studerande vill hyra ut en etta i Åbo, nära centrum eller Åbo Akademi. Från och med december, max hyra 450€/mån. Tel: 040-7473300 fannyautere@gmail.com

Unik 1:a med äppelträn och egen liten gårdsplan uthyres. Uppbysvängen 5, Hfors. Hyra 700€. Tfn 044-3858240.

Ljus och rymlig tvåa i Ulrikasborg, 64 m². 4e vån, hiss, toppskick. Ledig fr o m 8.11. 1.300 eur/mån. Tel: 040-5048576/Hansson

DIVERSE

Kattungar söker hem! Snowshoe regist. Tel 0400 747754

PSYKOTERAPI
Kort- och långtidspsykoterapi
sv. fi. eng.
Tel. 040 - 1422 309

Tove Janitzky

Wenlis
BEGRAVNINGSBYRÅ
gravstenar & graveringar

Oravais, Skolvägen 19
NYKARLEBY BEGRAVNINGSTJÄNST
TOPPELLÄSPLANADEN 11
TEL. 0500 722 688 | 24H/DYGN | MÅ-FRE 10-16

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, foto-grafer och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

I MIN
FÖRSAMLING

Johan Fagerudd i
**Anteckningar
under
dagar
av sorg**

av C. S. Lewis
bearb. Johan Fagerudd

Gästspel på **KLOCKRIKETEATERN**

Skillnadsg. 7, Helsingfors

ti 29.10 kl.19, ons 30.10 kl. 14, ons 30.10 kl. 19

Biljetter 15,-/10,-,

Klockriketeatern tfn +358 40 015 3791

(1h före föreställningen +358 9 643 077)

Fontana Media deltar med bokförsäljning

Fontana Media

KP
KYRKPRESSEN

JOHN DEERE Robin VIKING TIGA STIHL VALTRA

Nya miljövänliga yrkessågsmodeller
med **M-TRONIC** styrsystem på både motor- och röjsågar

Stihl MS 241 motorsåg Erb. **649€**
• 42,6 cm³ • 2,2 kW/3,0 hk • 4,7 kg

Magnesiumram, långa serviceintervall, utmärkt vibrationsdämpning och en otrolig acceleration gör detta till dina drömsågar!

Robusta Stihl MS 260 sågens efterföljare:

Stihl MS 261 Erb. **599€**
• Volym 50 cm³
• Effekt 2,8 kW
• Vikt 5,2 kg

Populära Stihl MS 200 sågens efterföljare: **Stihl MS 201**
Ännu mera utvecklad och effektiv
• Volym 35,2 cm³
• Vikt 3,9 kg Erb. **699€**

De populära yrkesröjsågarna

Stihl FS 410 Erb. **765€**

Stihl FS 460 Erb. **895€**

Stihl FS 490 Erb. **995€**

Ultralätta motorsågar

Stihl MS 170 D Erb. **199€**
• Volym 30 cm³ • 4,2 kg

Stihl MS 192 CE Erb. **399€**
• Volym 30 cm³ • 3,4 kg

Stihl MS 181 Erb. **299€**
• Volym 32 cm³ • 4,3 kg

Varför pruta på säkerheten eller kvaliteten
Nya modeller!

Arbeta säkert och användarvänligt med STIHL skyddsutrustning!
Fråga efter paketpris.

SERVICE OCH RESERVDELAR TILL VALTRA TRAKTORER OCH SAMPO-ROSENLEW SKÖRDETRÖSKOR
SERVICE AV JOHN DEERE TRAKTORER OCH SKÖRDETRÖSKOR

Valtra/Shell smörjoljor

Kylarreparationer för alla fordon

AKU Bilsläpvagn- och båttrailerförsäljning

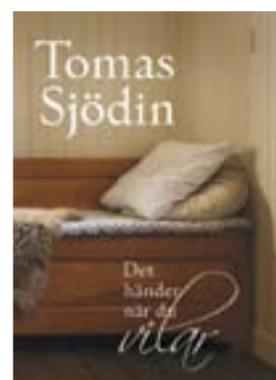
Moto-svärd och kedjor

Varta-ackumulatörer
125 Ah **175€**
170 Ah **228€**

NYHET!
Försäljning av JAPA vedmaskiner

Cirkelv. 15, 65100 Vasa **MASKINSERVICE • KONEHUOLTO** tel. 318 2950
MARANDER 0500-364 688
www.marander.fi • email: marander@maskin.netikka.fi

Farsdag! Kom ihåg mannen i ditt liv med en bok!

Tomas Sjödin
Det händer när du vilar

27⁹⁰

Kanske dags att återupptäcka vilodagen? En hyllning till sofflocket! Inb.

Henrik Huldén red.
Mänsligt

24⁹⁰

Vad rör sig i huvudet på en karl? Hft.

Fontana Media

www.fontanamedia.fi

tfn (09) 612 615 30 • info@fontanamedia.fi

Bygg och inredning

Farm och lantbruk

Fritid

*En butik med brett sortiment,
där ni med hjälp av vår vänliga personal
hittar det ni söker till ett attraktivt pris.*

OstroCenter

www.ostrocenter.fi

Frillmossavägen 2, 66900 Nykarleby

Tel 06 781 7450 • Fax 06 781 7479

E-mail: info@ostrocenter.fi

OstroCenter Korsnäs • 06-282 7700

INKAST MATS BJÖRKLUND

Utanför muren

IBLAND HÄNDER det att en del av en predikan fastnar i medvetandet och att något som talaren antagligen tänkt som ett sidospår spinner vidare hos åhöraren och blir till en predikan i sig. Det hände mig senast i somras.

TALAREN BESKREV vilken syn man på Jesu tid hade på områdena innanför och utanför stadsmuren. Innanför den skyddande muren fanns tryggheten. Där fanns lag och ordning, synagogan och kulturen, där fanns kulturen och bildningen. Utanför muren fanns vildmarken och obygden, där fanns obildade tölpar, de orena och rövarna. Dit förvisade man de spetälska och där begravde man de döda. Muren skilde både bildligt och bokstavligt talat Obygden från Etablissemang.

MED TANKE på den här uppdelningen är det anmärkningsvärt hur stor del av Jesu verksamhet som faktiskt sker utanför stadsmurarna. Visst, han rör sig också hemvant på städernas gator och i templet, men påfallande stor del av evangelierna utspelar sig uttryckligen utanför stadsmuren och alltså utanför de etablerade kretsarna.

FINNS DET en lärdom för oss som kyrka att dra här? I vår tid och vår kultur har ju kyrkan helt klart skapat sig en plats innanför murarna. Folkkyrkan är i högsta grad en del av etablissemang. På sätt och vis är det här säkert bra, ju större kontaktyta vi lyckas skapa till det omgivande samhället desto större chans har vi att föra fram vårt budskap. Men har vi tillåtit oss att bli alltför bekväma och alltför etablerade? Har vi för att bli godkända i de rätta kretsarna givit upp en del av den rebelliska ärlighet och frispråkighet som Jesus stod för? Har vi så till den grad vant oss med det bekväma livet innanför muren att vi tappat bort en del av Mästarens tanke? Skulle vi våga riskera vår plats innanför muren om det krävdes?

KAN MAN tänka sig en kyrka som inte är en del av det etablerade samhället utan istället utmanar det? Att våra politiker med oro skulle gå till gudstjänsten i samband med riksdagens öppnande, eftersom de inte vet vilka samhällsliga orättvisor som kommer att tas upp i år? Eller att ledarna för vårt näringsliv med visst darr på manschetten öppnade tidningen eftersom man inte kan vara säker på vilka ömma punkter kyrkan tänker sätta fingret på den här veckan? Undrar om vi då inte skulle komma närmare Jesu tanke med kyrkan än vi kommer om vi nöjer oss med att vara en gemytlig stämningshöjare och traditionsbevarare.

NÄR JESUS uppmanade oss att vara "ljus och salt" tror jag inte han menade ett stämningsskapande värmeljus i en trygg ljusstake och lite lagom salt till fredagschipsen. Jag tror han hoppas på mera av oss. En obekväm ljuskägla som träffar det man vill dölja och ett salt med sting och bett. En kyrka som vågar leva utanför muren om det fordras.

Mats Björklund är far, make, troende och jordbrukare.

SYNDEN VÅGA FRÅGA

Jag fick inget svar

Jag önskade med mina frågor (KP 41) få reda på "vad är synd, syndernas förlåtelse och arvsynden" och jag hade väntat mig att få en aktuell analys av frågorna sett i dagens belysning. Vad fick jag som svar i KP 41, jo en bibelutläggning som jag uppfattar som (sit venia verbo) gammal skäpmat, för svaret baserade sig enbart på citat ur Bibeln, det vill säga på Moses, Paulus med flera människors tankar för 2 000-3 000 år sedan! Kan de tankarna ses som den absoluta sanningen fortfarande år 2013? Något svar på arvsyndens fick jag inte heller. "Vi föds, lever och dör med den" är in-

"Vad fick jag som svar i KP 41, jo en bibelutläggning som jag uppfattar som gammal skäpmat."

te något svar. Hur kan man tänka sig att ett nyfött barn redan är behäftat med synd?! Ledsen över att vara en besviken frågeställare

GUNNAR WECKSTRÖM
Vanda

SVAR TILL GUNNAR WECKSTRÖM

Jordnära förklaring

Jag är ledsen över att ha gjort Gunnar Weckström i Vanda både ledsen och besviken med mitt svar på hans frågor om synden. Därför vill jag i all enkelhet framföra följande tankar.

För svaren har man 2 300 tecken. I ett ämne som egentligen skulle kräva en längre uppsats finns det av den anledningen helt enkelt inte utrymme för "aktuell analys av frågorna sett i dagens belysning". Därför försökte jag så jordnära jag kunde förklara syndens väsen.

En del av Gunnar Weckströms besvikelse handlar om min tystnad gällande arvsyndens. Det är riktigt att jag inte använde den term som den teologiska diskussionen sedan kyrkans dagar använt för att beskriva den benägenhet till synd som har följt mänskligheten från generation till generation. Utan att nämna termen var det detta jag beskrev i början av mitt svar, förenklat men dock. Denna benägenhet tycks också finnas hos de allra minsta utan att någon lärt dem. Det är bara att lyssna på grälet om lekaker i barnkamrarna så anar man tendensen. (Har viss erfarenhet som far, farfar och morfar).

Sedan ville jag lyfta fram att vi inte blir fria från syn-

"Utan att nämna termen var det detta jag beskrev."

den bara genom iakttagande av diverse mänskliga "får inte" och "måsten". Det är Gud som på grund av Kristi försoningsverk lyfter av synden i beaktelsen och förlåtelsen. Det är ju detta försoningen handlar om. I det sammanhanget ingår naturligtvis också att "reda ut" med medmänniskorna. Och till ledning för våra liv fick vi ju buden att hålla oss till för att inte bryta mot Gud och människor. Inför buden har vi dagligen anledning att rannsaka oss själva.

Till sist en enkel fråga bara rakt ut i luften. Vad ska man som kristen bygga sitt tänkande och sitt handlande på om man inte räknar med de bibliska ut-sagorna som auktoritativa? Med citaten ville jag helt enkelt visa hur till och med Paulus brottades med synden och dess följder.

Jag önskar Gunnar Weckström fortsatt frimodig brottnings med frågorna!

JAN-ERIK NYMAN
Jakobstad

PROGRAM I TV OM TRO

Underbart Himlaliv

Ett varmt tack för ett underbart *Himlaliv* med pastor Jan-Erik Lindqvist. Jag såg programmet söndag 20 oktober kl. 20.30 och kommer även att se repriserna tisdag 22 oktober kl. 16.55.

Programmet innehöll så många fina tankar om att Gud inte överger en hur svårt livet än kan te sig. En varm gudsförtröstan som ger hopp för många tevetittare som är eller som har befunnit sig i samma situation som pastor Jan-Erik.

Programmet var också visuellt tilltalande med underbart vackra bilder. Speciellt slutet var fint. Det föregicks av pastor Jan-Eriks

tankar om att det inte alltid är så lätt att bli pensionerad och förlora en arbetsgemenskap.

En eloge också för pastor Jan-Eriks vackra röst och nyanserade och rika språkbehandling.

Avslutningsvis några rader ur Lina Sandells psalm, 391, *Blott en dag*:

*Hjälp mig, Herre, att vad än mig händer
taga av din trogna fadershand
blott en dag, ett ögonblick i sänder,
tills jag nått ditt goda land.*

BENITA AHLNÄS
Borgå

GiveAndChange.fi
Ge, ta emot, sök, byt!

Handelsmans Cafe
Vi gör smaglig husmanskost av när- och lokalproducerade livsmedel.
Vår lilla lantliga gårdsbutik har läckerheter till vardagen och fester.
Läs mer:
www.handelsmanscafe.fi
Spjutsundsvägen 103,
01190 Box, tfn. 050 59 24 255

www.panoramavasa.fi
panorama
LUNCHRESTAURANT - LÖUNASRAVINTOLA
Vasariipi 15 Vasankuusi, Vasa -Vaasa Tel/Fax: (06) 317 4163

Annonsera i Kyrkpressen!

KYRKPRESSEN

Med en annons når du hela Svenskfinland.
Spara energi och pengar!

Kontakta våra annonsförsäljare:
Leif Westerling 050 329 4444, **Jonny Åstrand** 050 092 4528
Eller via e-post: annons@kyrkpressen.fi
Annonssinfo på www.kyrkpressen.fi

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

SAMTAL RELIGION

"Sällan diskuteras religioner i allmänhet och islam i synnerhet på en någorlunda balanserad nivå."

Annika Ahlefeldt i Sändarens ledare.

DEBATT ÄRKEBISKOPSVÄL

Teologi är inte ja eller nej

Den kristne kan utan att darra på manschetten tala om Jesus som vägen, sanningen och livet, skriver Fredrik Modéus i sin ledare i Kyrkans Tidning. "Allt detta kan göras samtidigt som kyr-

kan lyssnar ödmjukt till den andre. Det går att tala klarspråk utan att köra över människor. Religionsteologi är inte ja eller nej.

[...]Tron kommer först, trosläran sedan. Att ställa troheten mot Kristus mot öppenheten gentemot den andre leder vilse."

Samma goda KNACK- KORV men *skinnfri*

FÄRRE TILLSATSÄMNER,
NATURLIGARE VAL